

Vsak naročnik - še enega naročnika!

LETO XVII. — Številka 81

Ustanovitelji: občinski odbori SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin. — Izdaja časopisno podjetje »Gorenjski tisk« — Glavni in odgovorni urednik SLAVKO BEZNIK

GLAS

KRANJ, SREDA, 20. 10. 1963
CENA 40 DIN

Let izhaja od oktobra 1947 kot tednik; Od 1. januarja 1958 kot poltednik; Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko; Od 1. januarja 1964 kot poltednik; In sicer ob sredah in sobotah

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Kooperacija, kakršna naj bi bila

ZBORI OBČANOV V RADOVLJIŠKI KOMUNI Volivci terjajo utemeljene odgovore

Kooperaciji rečemo drugače sodelovanje v proizvodnji, njen namen pa je le večja proizvodnja, večja za oba (ali za več) partnerjev. Kooperacija, ki ne nudi vsakemu partnerju večjega dohodka kot bi ga imel sicer, če ne bi z nikomur sodeloval, je brez pomena.

Mislim na kooperacijo med zasebnimi kmetijskimi proizvajalci in zadrugami ali posestvi. Tistega, kar smo z njo hoteli doseči, še nismo dosegli, tega menda ne bo nihče zanikal. Pogodbe so v glavnem le na papirju, formalne, so edini kriterij za članstvo v zadrugi, redko vsebujejo konkretne naloge tako kmeta kot zadruga v proizvodnem procesu, skoraj nikoli pa ne določajo sankcij za neizpolnjene obveznosti. Znana je resnica, da so se zadruga doslej preslabo vključile v organiziranje proizvodnje pri privatnih kmetih, ker so imele preveč opravka z lastno proizvodnjo in odkupom, znana pa je tudi druga resnica, da so kmetje kljub pogodbam v zadnjih letih, ko je povpraševanje po kmetijskih pridelkih na trgu večje, kar se je le dalo prodati mimo zadruga, dražje seveda.

Na tem področju in zdaj pa so zadrugam začele uhažati vajeti iz rok: brez odkupa ni marže; ta pa pomeni njihov glavni dohodek, kajti lastna proizvodnja, če jo imajo, ima največkrat izgubo. V konjunkturalnem položaju, kakršen zdaj je, se seveda kmet za te njihove težave kaj prida ne zmeni, »pritisnil« pa bo s svojimi pridelki na zadrugo in se skliceval na pogodbo, če bo blaga na trgu dovolj ali preveč. Trenutno je povsod čutiti, da zadruga izgubljajo svojo nekdanjo funkcijo, ker je povpraševanje na trgu večje od ponudbe, zato gre rakovo pot tudi formalna kooperacija, ki je pravzaprav ostala edina in zadnja vez med kmetom in zadrugo.

Po reformi — in še posebej zato, ker je letos pridelek nekoliko slabši in gre zato vse boljše v denar — so zadruga začele resneje razmišljati o svojem gospodarjenju. Vsa njihova prizadevanja, da bi le s predpisi prepovedali neposreden odkup pridelkov od kmetov, pa so in bodo bob ob steno. Naravnost in odkrito je namreč treba povedati, da zadruga res ni treba, če so

zgolj posredniki med proizvajalcem in potrošnikom, ki dražijo pridelke; potrebne pa so, če bodo aktivno sodelovale v privatni proizvodnji in seveda zaračunavale svoje delo. Dosedanjih marž le za izstavljene račune zadruga res niso mogle pametno opravičiti.

Zadruga so se po reformi znašle v težjem položaju — in zato je prav, da končno le začno razmišljati o svoji vlogi v privatnem kmetijstvu, v kooperacijski proizvodnji, posebno zdaj, ko je konec kmetijskega leta, ko je pred vrati jesenska setev in čas za sklepanje pogodb za prihodnje leto.

V Škofji Loki pravijo, da bodo sklepali trdne pogodbe s kmeti, z vsakim posebej. Pogoji, ki ga postavljajo, je: vsak kmet bo moral polovico svojega pridelka prodati zadrugi, sicer ne bo mogel biti več član zadruga; pridelke bodo ugotavljali na osnovi proizvodnega plana za vsako kmetijo posebej.

Brez dvoma je prav, da iščejo načine, kako izboljšati kooperacijsko proizvodnjo. Le to je treba paziti, da ne bi pri tem — kot že tolikokrat doslej — pozabili na obojestransko proizvodno obveznost, iz katerih bodo šele izvirale tudi obojestranske pravice in koristi.

A. Triler

Dela na novi gorenjski cesti gredo končno le h kraju; te dni namreč asfaltirajo več kilometrov dolg odsek te ceste med Brezjami in Crnlivcem. Gorenjska magistrala od Podtabra do Podvina bi do pomladi morala biti gotova, čeprav je bilo pri gradnji doslej precej zastoj in težav. Upajmo, da se bomo spomlad po novi cesti že lahko vozili — Foto Perdan

V krajih radovljiške komune se te dni vrstijo zbori volivcev. Občani se to pot pogovarjajo o proračunskih dohodkih ter izdatkih po reformi, predmet pogovorov pa so tudi druga vprašanja krajevnega značaja.

Ne bi še mogli v celoti oceniti rezultatov teh pogovorov z občani, ker so nekateri še v teku. Kolikor pa se jih je doslej zvrstilo pa lahko zapišemo, da so uspeli, ker so občani o številnih vprašanih krajevne narave kot tudi o občinski problematiki razpravljali zelo resno in ustvarjalno. Ukrepe v zvezi z izvajanjem reforme so ocenjevali zelo ugodno, obenem pa so upravičeno obsojali nekatere nepravilne pojave in težnje.

Večina vprašanj pa je bila razumljivo usmerjena na krajevna vprašanja, bodisi da so to komunalne zadeve, problemi urbanizma ali regionalnih načrtov za azidavo območij, šolstvo, varstvene ustanove, delo družbenih organizacij, vprašanje preskrbe prebivalstva in še kaj. O vseh teh stvareh so občani razpravljali zelo prizadeto in z zdravim hotenjem, da obsodijo vse tiste ovire, ki otežkočajo, da se potrebe občanov neresujejo dovolj učinkovito in po regularni poti. Vprašanj in neresenih stvari je zelo veliko, ljudje jih izražajo na pravem mestu, pridejo na zbor volivcev in povedo, kar jim ni prav. Zato pa je pri tem toliko večja naša dolžnost, da znamo tem kritikom in upravičenim ugovorom zoper naše ravnanje ali zoper togo in jalovo poslovanje tudi prisluhniti. Vsak predlog ali tehten ugovor pa tudi kritika so vredni, da jim prisluhnimo,

zlasti še če so izrečeni na najbolj pristojnem mestu kot je to zbor volivcev.

Občina Radovljica uporablja že dalj časa ta način sodelovanja z občani. Na vsa

pomembnejša vprašanja, ki jih zastavijo občani, tudi odgovarja. Ceravno ni vedno mogoče odgovoriti pozitivno, pa je na drugi strani zelo zaželeno, da občan dobi odgovor, seveda utemeljen. Če ni mogoče odgovoriti takoj, je zaželeno, da občani dobijo odgovor na naslednji seji ali zboru. — J. B.

RAZGIBANA DEJAVNOST SZDL V KRANJSKI OBČINI

Pridobivanje novih članov

Krajevni odbori SZDL po kranjski občini, a to je tudi drugod, so v zadnjem času zelo delavni v pripravah na občinsko konferenco, ki je predvidena v začetku decembra. Težišče dela je obravnavanje aktualnih problemov in težav, ki jih čutijo občani in nakazovanje ustreznih rešitev. Taki delovni sestanki pa bodo dali vsebino tudi občinski konferenci. Hkrati pa so krajevne organizacije že tudi izbrale 15 posameznikov kot kandidate za nov občinski odbor ter poslale prvih 10 predlogov za delegate na občinski konferenci.

Poleg tega pa so se mnoge krajevne organizacije letos smelo lotile tudi raznih ideoloških in organizacijskih glavnosti v svojih vrstah. Število članstva se je na primer v zadnjih letih zmanjšalo. Pred leti je pokazala analiza, da je bilo 85 odstotkov volivcev včlanjenih v SZDL, lanski podatki pa so pokazali, da se

je število članstva znižalo na 77,64 odstotka. Prednjačijo vsekakor v Kokri, kjer je nad 97 volivcev članov te organizacije, sledijo jim pa na Gorenji Savi, v Dupljah, na Jezerskem, v organizaciji Hujer Planina Čirče in drugod. Najslabše pa je na Brniku, v Poženiku itd. To, razumljivo, ne zaradi tega, da so tam ljudje drugačne politično opredeljene, marveč zato, ker ni bila njihova organizacija delovna. Ponekod se niso dovolj zavzeli niti za članarino, kaj še da bi članstvu kaj nudili, bodisi v obliki pogovorov, predavanj, raznih potrebnih skupnih akcij in podobno. In prav tam, kjer članstvo od organizacije ni imelo nobenih koristi, jo postajalo do nje tudi malodušno. To ob sedanji razgibani dejavnosti ugotavljajo marsikje. Zato so se tudi lotili konkretnega dela med občani in je pričakovati ustrezne uspehe. — K. M.

RADOVLJICA Brez volivcev

V ponedeljek, 11. oktobra, je bil sklican zbor volivcev štirih volilnih enot v Radovljici. Ob napovedani uri (19.30) so v dvorani sedeli samo štirje volivci, dve upokojenki, ena gospodinja in ena brezposelna delavka. Iz strukture čakajočih bi lahko sklepali, da so le ti zainteresirani spremljati gospodarstvo v občini. — F. L.

ALI JE POTREBNA GORENJSKA TURISTIČNA ZVEZA

Besedo imajo skupščine

Danes je bila seja UO GTZ, na kateri so obravnavali probleme, ki so se pojavili pred zvezo ob gospodarski reformi. V gorenjskih občinah je prišlo do prepričanja, da turistična dejavnost v takšni obliki ne ustreza. Zaradi tega bo GTZ na obnem zboru razpravljala o načinu svojega delovanja o/ smislu svojega obstoja.

Seje zveze se je udeležil tudi predsednik Turistične zveze Slovenije dr. Danilo Dougan, ki je povedal, da v ostalih slovenskih občinah ni prišlo do vprašanja delovanja turističnih zvez. Zaradi pomembnosti tega problema je TZS naredila že več ukrepov, vendar je bila končna ugotovitev, da bodo občinske skupščine samostojno odločale o oblikah delovanja turizma na svojem območju.

Gorenjske skupščine so svojo negativno odločitev do sedanje oblike dela pokazale že s skrajšanjem sredstev, ki so bila namenjena za to dejavnost. Tako je občina Trzin popolnoma črtala odobrena sredstva. Od planiranih 8 milijonov (po rebalansu 6.910 tisoč) dinarjev je GTZ prejela le 5.650.000 din.

Clani UO so poudarili pomembnost zimske sezone (prireditve v Planici, hokejsko in veslaško svetovno prvenstvo itd). Turistični delavci se bojijo, da bo priložnost za edinstveno turistično propagando propadla...

Delovanje GTZ je v zadnjem času zelo okrnjeno. Zaradi zmanjšanih dotacij ne morejo imeti zaposlenega tajnika, kar se pozna na kvaliteti njihovega dela. Zelo nejasen je namen (in pota) turistične takse. Uporablja se za vse mogoče namene (v Kranjski gori npr. za plačevanje anuitet za most čez

Pišenco), a nikakor ne služi svojemu namenu — propagandi in izboljšanju turizma. Ob tem se postavlja samo po sebi vprašanje: ali ne bi mogli financirati GTZ iz turistične takse (turistične taksa na Gorenjskem je leta 1963 znašala 30, 1964 — 40 in letos predvidoma — 60 milijonov dinarjev)?

Verjetno se vsi strinjajo, da je turistično delovanje potrebno in gospodarsko koristno, vendar pa se ne da pri razpravi za zvezo in proti njej uiti občutku, da bo Gorenjska, kot turistični geografski pojem, za katerega se zanimajo v svetu, splahnela na posamezna gostinska podjetja, da bodo finančno šibkejša občine povsem onemogočene v svojem turističnem razvoju...

UO GTZ je sklenil, da bo poizkušal organizirati sesta-

nek z vsemi predsedniki gorenjskih občinskih skupščin. Na tem sestanku naj bi se

dogovorili o tem ali bo zveza naprej delovala v sedanjih oblikah, se povrnila na amatersko osnovo (kot v letih 1953/54) ali pa bo prenehala poslovati. UO GTZ meni, da ni druge rešitve, saj trošenje sredstev v sedanjem obsegu delovanja res nimá pomena. P. Colnar

V Bistrici pri Trzinu v bližini nove bencinske črpalke ob Ljubeljski cesti, gradi SGP Projekt 5 stanovanjskih blokov. V enega (na sliki skrajni levi), ki je last tovarne Peko Trzin, so se prejšnji teden že vselili — Foto Perdan

PRIPRAVE NA ZBORIH VOLIVCEV V RADOVLJSKI OBČINI

Preskrba je slaba

V sredo, 13. oktobra, so imeli občani iz Zgornjih Gorij zbor volivcev (v spodnjih Gorjah so ga imeli 12. oktobra), kjer je sodeloval tudi predsednik občinske skupščine Franc Jere.

Na gorjanskem zboru so občani najbolj kritično spregovorili o preskrbi. Pritoževali so se nad premajhno prizadevnostjo trgovine, da bi zagotovila občanom najnujnejše potrošne predmete in živila za vsakodnevno uporabo. Potrošniki iz Gorij si morajo često nabaviti

najosnovnejše predmete in živila na Bledu. Tudi s preskrbo kruha, mesa, sadja in zelenjave niso zadovoljni. Občani stremijo za tem, da bi se preskrba v trgovinah izboljšala, čeprav tudi nekatere poslovalnice niso urejene. Prav zaradi tega so predlagali, da bi v Gorjah

uredili sodobno samopostrežno trgovino.

Zelo aktualno vprašanje občanov je tudi varstvena ustanova. Ker je kraj izrazito delavski in je zaposlenih veliko mater, bi bila taka ustanova nujna. Priprave so v teku in potrebujejo le sredstva, da bi preuredili prostore v stari šoli. Občinska skupščina je odgovorila pozitivno, vendar meni, da bodo morala podjetja, v katerih so zaposleni delavci iz Gorij, prispevati del sredstev v ta namen.

Razpravljali so tudi o zadalnem načrtu, ki ga je skupščina potrdila že v lanskem letu. S tem v zvezi so imeli nekaj utemeljenih ugovorov. Pripravljajo vse potrebno za izdelavo zadalnega načrta v Spodnjih Gorjah v bližini kulturnega doma.

PRED SEJO SKUPŠČINE OBČINE ŠKOFJA LOKA

Kako poravnati škodo,

ki znaša nad pol milijarde din

Škofja Loka, 19. oktobra. Jutri bodo odborniki občinske skupščine Škofja Loka na svoji 13. seji razpravljali in sklepali o raznih zadevah. Odbornike kakor tudi občane pa bo najbolj zanimalo vprašanje, kako poravnati škodo zadnjih poplav, ki so zlasti hudo prizadejale Zelezniške in Selško dolino. Škoda je ocenjena na 426 milijonov, vključno s poplavami v lanskem oktobru pa 527 milijonov dinarjev.

Za normalizacijo prometa in življenja v obeh dolinah kkaor tudi v okolici Škofje Loke je bilo že narejeno najnujnejše. Vendar so potrebna še mnoga zavarovalna dela na jezovih, mostovih in

obrežjih, da ne bi morebitne nove poplave povzročile še večje škode.

Pred odborniki je tokrat tudi več odlokov. Med temi je na primer predlog odloka o turistični taksi, ki naj bi bila 80 dinarjev v sezoni in 40 dinarjev izven sezone na dan, predlog odloka o najnižjih nagradah vajencem, ki naj bi bile po stopnjah od prvega do tretjega letnika od 8 do 16 tisoč dinarjev mesečno in drugi predlogi. Prav tako bodo odborniki razpravljali in glasovali o sklicanju zborov volivcev, ki naj bi bili po izdelanem predlogu v času od 24. oktobra do 25. novembra v 36 krajih.

Edini most v nevarnosti

V sredo zvečer je imelo območje krajevne skupnosti Ljubno zbor volivcev. Pri pregledu sklepov zadnjega zbora so ugotovili, da je problem glede odkupa zemlje okoli osnovne šole rešen, nasprotno pa preskrba z vodo v vasi Ljubno še vedno ni urejena. Položaj se je še poslabšal, tako da je treba takoj priključiti števec, da bo padla prekomerna poraba vode.

Pregledali so spremenjen proračun občine Radovljica. Razvila se je diskusija o mostu čez Savo v Otočah. Ugotovili so, da vozniki motornih vozil ne upoštevajo teže bremena (4,5 tone) in vozijo s trikrat težjim bremenom ter tako ogrožajo edni most, ki sedaj povezuje levi in desni breg Save. Odločno so zahtevali, da bi kršilce pristojni organi najstrožje kaznovali.

»KOMUNALEC« glasilo komunalnega servisa

Komunalni servis Kranj je letos začel izdajati svoje ciklostirano glasilo »Komunalec«, ki naj bi popolneje obveščal člane kolektiva zlasti o vseh pomembnih odločitvah samoupravnih organov kot dosedanje obveščanje preko oglašnih desk. Doslej sta izšli že dve številki, prva za 1. maj, druga pa v avgustu.

TEŽNJE RADOVLJSKE MLADINE

Mladinski aktivni v delovnih organizacijah in po terenu radovljske občine so že v večini imeli svoje letne konference. Zadnje so bile po šolah. Na konferencah je mladina ugotavljala, da je potrebno bolj široko in privlačno organizirati kulturno in zabavno življenje. Tudi družbeno ekonomske in idejne vzgoje je premalo.

Na Jesenicah o proračunu

Jesenice, 19. oktobra — Od včeraj je v razpravi predlog spremenjenega proračuna občine. Jutri je predvidena seja občinskega odbora SZDL, na kateri bodo razpravljali, seja občinske skupščine, ki naj bi pretresala in glasovala o zmanjšanju proračuna pa je predvidena za prihodnji torek, 26. oktobra.

Posebna struktura dohodkov, ki se stekajo v občinski proračun, je ob letošnjih spremembah povzročila nemalo težav. Razni sveti in organi skupščine so skušali nadoknaditi pomanjkanje sredstev z večjim sodelovanjem gospodarskih organizacij in z odstopanjem od vseh izdatkov, zlasti investicijskih, ki niso res nujni. Toda povsod, kjer se vzame, krči, nastajajo praznine in nezadovoljstvo. Zato bodo v tednu časa pred skupščino skušali razčistiti najvažnejše probleme novega ekonomskega položaja v občini.

Gospodarske novice

MANJSA
PROIZVODNJA

Septembrski podatki o izkopu premoga kažejo, da proizvodnja nikakor ne more ujeti plana. Ker rudniki nimajo niti ljudi niti mehanizacije, da bi v naslednjih mesecih bistveno lahko povečali proizvodnjo, je skoraj gotovo, da bodo letošnji rezultati pod predvidevanji in celo manjši kot pretekla leta. V septembru so jugoslovanski rudniki premoga dali na trg 2.540.000 ton premoga. V primerjavi z lanskim septembrom se je povečala samo proizvodnja lignita, medtem ko smo črnega in rjavega premoga nakopali manj.

KEMIJA — DOBRO

Po prvih podatkih za triletotletje je kemična industrija dosegla znatne uspehe. Skupna proizvodnja je za približno 22% večja kot lani v istem obdobju. Vendar vsa podjetja niso enako uspešna. Nekatera so močno presešla predvideno proizvodnjo, in sicer predvsem tovarne, ki proizvajajo celofan, solno kislino in celulozna vlakna.

DEVIZNA BILANCA

V obdobju januar-avgust se je blagovni promet z inozemstvom močno povečal, in sicer za približno 25% v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta. Spričo tako ugodnega izvoza smo uspeli zmanjšati devizni deficit za 35%. Neblagovni promet z inozemstvom (predvsem turizem) pa je pod pričakovanji, kar slabo vpliva na skupno devizno bilanco.

PROIZVODNJA KRANJSKE ISKRE V SEPTEMBRU

Velik porast proizvodnje

Zadnji mesec je bila proizvodnja v »Elektromehaniki« zelo visoka. Tovarna je dosegla večjo proizvodnjo le decembra. Mesečni plan so presegli za 13,5 odstotka.

Vse enote sicer niso dosegle tako dobre rezultate, vendar je skupna slika dokaj ugodna. Najbolj se je odlikovala enota, ki izdeluje dele za avtomatizacijo s 132,9% izvršenim planom. Najslabše pa enota iz Lipnice z 21%. Glavni vzrok za njihov neuspeh so premajhne kapacitete in pomanjkanje nekaterih sestavnih delov.

V primerjavi z lanskim letom je bilo v prvih devetih mesecih letošnjega leta narejenega 2,4% več blaga. Naj-

— Janez povem ti, bolje bi bilo, če bi namesto kmetijskih pridelkov uvozili kmetovalce

ŠKOFJELOŠKI KOLEKTIVI V LETOSNJIH DEVETIH MESECIH

Optimizem pred ciljem

Do konca septembra so delovne organizacije škofjeloške občine znatno presegle predvidevanja v izvozu z 82 odstotki letnega plana. Pod predvidevanji pa je proizvodnja, ki je dosegla v tem času le 65,5 odstotka letnega načrta. Toda v mnogih kolektivih in tudi občinski gospodarstveniki z optimizmom ocenjujejo sedanjí zalet v zadnjem tromesečju in sodijo, da bo tudi plan proizvodnje izpolnjen.

V izvozu vsekakor prednjači kolektiv LTH, ki je že prekoračil letošnje obveznosti za dobrih 20 odstotkov. Tudi izvoz iz Seširja je že prekoračen za 8 odstotkov. Nad pričakovanji v prvih devetih mesecih je tudi kolektiv Gorenjske predilnice in Iskre v Železnikih. V proizvodnji pa je edino kolektiv LIP (Češnjica) v tem času nad planom.

Razumljivo, da gole številke ne povedo težav, ki jih imajo mnogi kolektivi pri svojem delu. Največ ovir je bilo, a deloma so še danes, zaradi pomanjkanja oziroma neredne dobave surovin in polizdelkov, marsikje pa je prizadejalo kolektive tudi pomanjkanje obratnih sredstev. Za reševanje teh težav pa so kolektivi v glavnem nemočni

Slabši promet kot so pričakovali

Turizem v Trebiji

Glavni turistični objekt v Trebiji je Dom pod Planino. Zaradi slabega vremena je imel dom v letošnji sezoni

zelo malo gostov. Turistični delavci so prepričani, da je na slab obisk vplivala predvsem slaba cesta. Več uspeha kot pri domačih, so imeli pri tujih gostih, saj je prebivalo v domu 100 gostov iz Belgije, 50 iz Anglije ter nekaj iz Nemčije in Italije. Turistična taksa, ki se pobira pri vsaki prenočitvi, je odhajala v gostinsko podjetje Krona.

Gostje v Trebiji se zelo zanimajo za ribolov, a če žele npr. v Hotavljah loviti ribe, morajo iti po ribiške karte v Selca. Zaradi tega bodo poslali na občinsko skupščino dopis, v katerem bodo prosili, da uredijo meje za ribolov.

Turistični delavci razmišljajo že o zimskem turizmu. Ker so ob Domu pod Planino zelo lepi smučarski tereni, želijo postaviti tam vlečnico. Trenutno še nimajo zagotovljenih sredstev, vendar upajo, da jim bo to uspelo v sodelovanju s Trans-turistom iz Skofje Loke.

Ni prostora za vajence

Bo ostal temeljni zakon o delovnih razmerjih samo na papirju?

Gospodarska reforma je že vplivala na politiko zaposlovanja v gospodarstvu in družbenih službah. V domžalski občini so imeli že prej težave pri zaposlovanju novih delavcev, zlasti pri zaposlovanju vajencev, ki so se jih otepali obrtniki in podjetja.

Anketa o položaju učencev v gospodarstvu je pokazala, da so nastale težave pri zaposlovanju novih vajencev predvsem zaradi določbe 2. odstavka 147. člena Temeljnega zakona o delovnih razmerjih, da pripadajo vajencem v prvem letu učenja nagrade, ki ne smejo biti manjše od 50% in v zadnjem le-

tu ne manjše od 80% povprečnega osebnega dohodka nekvalificiranega delavca. Ta določba je razburila zlasti privtneke, ki še sedaj vajencem ne izplačujejo nagrad.

V domžalski občini je znašala povprečna nagrada vajencev III. letnika v privatnem sektorju 9500 dinarjev, v družbenem pa 21.453 dinarjev. Obrtniki so pred nedavnim trdili, da imajo z vajenci samo izgubo in da novih ne bodo sprejemali. Prav tako so omejili sprejem vajencev v nekaterih podjetjih.

Na ta način si gospodarstvo samo sebi škodi, saj je struktura strokovnega kadra v domžalski občini nizka. Od zaposlenih v industriji jih je le 1% s fakultetno izobrazbo, z osnovno šolo in manj jih je 73%. Odnos podjetij do vajencev nam kažejo tudi podatki dodatne ankete, na katero so odgovorila podjetja. Podjetje Induplatj omenja, da znaša produktivnost vajenca v prvem letu 38% produktivnosti kvalificiranega delavca, v tretjem letu pa samo 42%.

Zato se upravičeno in obenem zaskrbljeno lahko vprašamo, kam bo pripeljala podjetja taka gospodarska politika.

Nova poslovalnica v Logu

V Logu v Poljanski dolini gradi kmetijska zadruga Skofja Loka novo poslovalnico za tamkajšnji proizvodni okoliš. Otvoritev zgradbe, v katero so investirali približno 25 milijonov din, bo predvidoma za dan republike — 29. november, v njej pa bo trgovina z reprodukcijskim materialom za kmetovalce — kooperante proizvodnega okoliša Log in odkupno mesto za živino in kmetijske pridelke.

Kmetijska zadruga v Loki ima v načrtu še več gradenj ali adaptacij, vendar so nove razmere v našem gospodarstvu trenutno ustavile vse predvidene investicije. Za adaptacijo trgovine na Spodnjem trgu v Loki bi potrebovali okrog 30 milijonov din, za adaptacijo mesnice v Poljanah pa približno 10 milijonov din itd. Tudi adaptacija mesnice v Železnikih bi bila nujno potrebna.

Zaradi nastalih sprememb pri financiranju stanovanjske izgradnje, ki se začne po novem zakonu izvajati s 1. januarjem 1966, obstoja bojazen, da bo obseg stanovanjske graditve v prihodnjem letu še manjši kot letos. Predvsem je nevarnost, da bi se sredstva za ta namen preveč razdrobila. Klub gospodarstvenikov je zato pripravil jutri, v četrtek, 21. oktobra ob 17. uri v prostorih kluba razgovor

o novem financiranju stanovanjske izgradnje in vzdrževanju stanovanjskega fonda v kranjski občini

Razgovor bo vodil tovariš Ivo Miklavčič, direktor Zavoda za izgradnjo Kranja. Klub vabi vse direktorje in druge vodilne delavce v podjetjih in zavodih, predstavnike delavskega samoupravljanja in sindikalnih podružnic in vso javnost, da se tega posveta udeleži.

RAZPRAVA O POKLICNEM GLEDALIŠČU

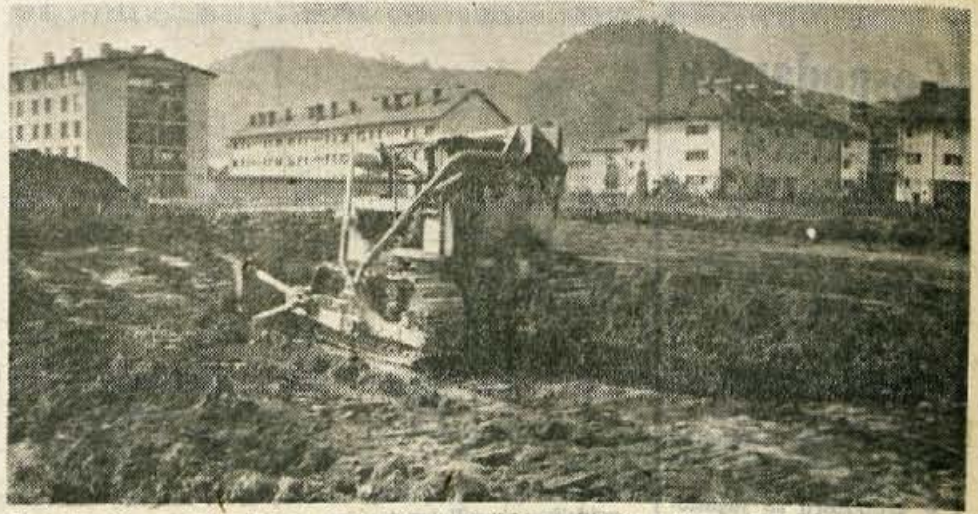
začasno odložena

Svet za kulturo in prosveto skupščine občine Kranj je na seji v preteklem tednu obravnaval problematiko Prešernovega gledališča. Kot je znano, so se o tej ustanovi letos zvrstile že številne razprave, ki so izhajale iz ugotovitve, da njeno sedanje delovanje ne ustreza in ne upravičuje svojih stroškov. Za primer naj navedemo, da gre od letošnje dotacije 18,5 milijona dinarjev skoraj 13 milijonov za osebne dohodke in le preostalo za gledališko dejavnost.

Pri dosedanjih razpravah o prihodnji vlogi Prešernovega gledališča je bila močno v ospredju želja, da bi v Kranju spet dobili poklicno gledališko hišo. Ker sedanje razmere ne dopuščajo dokončnih odločitev o tem, je svet sklenil, da začasno odloži razpravo o preosnovi kranjskega gledališča. S tem v zvezi je zavrnil tudi predlog, da naj bi takoj začeli formirati jedro bodoče poklicne skupine v Mestnem gledališču ljubljanskem, ker bi tudi to praktično pomenilo odločitev za. Razen tega so

člani sveta menili, da bi govorili z Mestnim gledališčem, kakršni so bili predloženi (40 predstav v sezoni), Kranju sicer zagotovili nepretrgano vrsto gledaliških predstav, obenem pa ne bi bilo finančnih možnosti za gostovanja drugih skupin, ki si jih kranjsko občinstvo prav tako želi.

Svet za kulturo in prosveto je na omenjeni seji zažalil delovno skupnost, gledališki svet in umetniški svet Prešernovega gledališča, da v najkrajšem času proučijo vse vrste njegove dejavnosti in kulturne potrebe v občini. Na osnovi svojih ugotovitev naj bi izdelali predlog programske politike in notranjih sprememb ter o tem poročali svetu. Tu gre predvsem za iskanje načinov, ki bodo omogočili racionalno trošenje denarja in uspešno opravljanje osnovnih nalog: skrbi za amatersko gledališko dejavnost in za pionirsko gledališko dejavnost ter organizacijo gostovanj kvalitetnih gledaliških skupin od drugod. - a

Pred dnevi so začeli z deli za novo osemletno šolo na Zlatem polju — Foto Perdan

ŽIVAHNO SODELOVANJE KULTURNO UMETNISKIH DRUŠTEV

Koroška - Slovenija

V zadnjih letih se je pričelo živahno sodelovanje med kulturno umetniškimi društvi Gorenjske in Koroške. Sodelovali so pričeli pevski zbori predvsem iz Dupelj in Hodiš, s Hrušice in Bilcovsa, iz Kropce in Radiša, iz Kranja in

Zelesne Kaple ter iz Virmaš in Loge vesi.

Preteklo soboto so prvič prišli v Virmaše pevci s Koroške iz Loge vesi. Dvorana v Virmašah je bila nabito polna. Zvečer, ko so pevci že prišli na oder in ko so že zapeli prvo pesem, se je pred kulturnim domom v Virmašah gnetlo ljudi, ki so želeli v dvorano, pa žal ni bilo več prostora.

Kulturno umetniško društvo »IVAN CANKAR« iz Virmaš pa je že prejelo ponudbo, da v prihodnjem letu njihovi pevci gostujejo v Logi vesi.

To je le en primer živahnega delovanja in povezovanja koroških Slovencev z rojaki v domovini. Vse kaže, da bodo na Gorenjsko še prihajali. Prav tako pa bodo gorenjski

pevci odhajali tudi na Koroško. Na Zvezi kulturno prosvetnih organizacij kranjske občine so nam povedali, da bo letos teh izmenjav še veliko več.

Skrb za slovensko besedo na Koroškem naj raste; raste naj toliko bolj, da bi Slovenci odstranili meje ne pozabili, da so Slovenci. Predvsem naj bo pozornost obrnjena k mladim ljudem. Skrbe naj za slovensko besedo, prihajajo naj k nam in nam pokažejo rezultate svojega dela na kulturnem področju.

Polna dvorana v Virmašah je dokaz, da bodo ljudje na njihova gostovanja še prišli. Lansko leto so bile dvorane prav tako polne tudi v Dupljah, Hrušici, pa v Kropci in tudi v Kranju.

B. S.

V SKLADU ZA FINANCIRANJE KULTURNO PROSVETNE DEJAVNOSTI NA JESENICAH

Premalo denarja

Prejšnji torek je bila na Jesenicah seja upravnega odbora sklada za financiranje kulturno prosvetne dejavnosti v občini. Ta sklad je bil ustanovljen po prenehanju mandatne dobe prejšnjega sklada, in sicer z odločbo občinske skupščine 21. junija letos. Sestavljen je iz treh članov, ki jih je predlagala občinska skupščina, 4 člane je predlagala občinska zveza kulturno prosvetnih organizacij, enega člana občinski odbor ljudske tehnike in enega občinski odbor socialistič-

ne zveze delovnega ljudstva Jesenice.

Za novega predsednika upravnega odbora je bil izvoljen Branko Blenkuš, za namestnika pa Zora Cuden. Na seji so sprejeli tudi novi statut sklada, razen tega pa so obravnavali in potrdili 9-mesečno realizacijo sredstev sklada ter predlog dohodkov in izdatkov za obdobje od 30. septembra do konca leta.

Iz poročila o 9-mesečni realizaciji sredstev sklada je razvidno, da je sklad v tem obdobju prejel 34 milijonov 940.065 dinarjev, da pa je od tega že potrošenih kar 28 milijonov 347.950 dinarjev. To pomeni, da ostane skladu do konca letošnjega leta (ker so se planirana sredstva zmanjšala za 20 odstotkov) še 6 milijonov 692.117 dinarjev sredstev za delo vseh kulturno prosvetnih organizacij. Spričo takšnega težkega položaja je bil upravni odbor primoran zavrnil nekatero prošnje za

denarno pomoč, kot na primer prošnjo kinosekcije Rateče, filatelističnega društva, občinskega odbora ljudske tehnike in zavoda za spomeniško varstvo Kranj. - Z. A.

FILMI, KI JIH GLEDAMO

LUCIJA

Letošnja slovenska filmska bera ni bila kdove kako velika. Dobili smo tri slovenske filme, vendar sta bila dva delo hrvaških in srbskih filmskih ustvarjalcev. Tako je torej le LUCIJA film, ki ga lahko imenujemo slovenski. In povrh vsega je še tipično naš.

Režiser France Kosmač je segel po scenariju pokojnega

Herberta Grūna, ki ga je že pred več leti napravil po noveli F. S. Finžgarja »Striel«. Finžgar je bil mojster v prikazovanju življenja slovenskega kmeta. Segel mu je dobesedno v dušo. Poznal ga je, saj je tudi sam zrasel med njimi.

Nenapisano pravilo, da v primeru ekranizacije literarnega dela, film običajno ne dosega kvalitete literarne predloge, velja tudi za film LUCIJA. Marsikdo se še spominja filma Frnaceta Stiglicca TISTEGA LEPEGA DNE. Če jih primerjamo, bi med njim in Lucijo tako glede režiserskega koncepta kot same fabule našli marsikatero

skupne točke. Oba posegata v obdobje pred prvo svetovno vojno. Za oba je tudi značilna igrivost in sproščenost. France Kosmač je bil preveč nenatančen in šibak v montaži. Razvlečenost nekaterih sekvenc, predvsem sekvence poroke, utruja. Pa še vrsta stvari je, ki bi jih Kosmaču lahko očitali. Bil je premalo pozoren na dialog, kljub temu, da krivda za to ne pade predvsem nanj.

Igralska ekipa Kosmaču ni delala težav. Bila je svetla točka v njegovem filmu. Predvsem velja to za Vipotnikovo in za Mucka, pa tudi za Kosmača in Zupana. Malce nepazljivosti pa je bilo pri fotografiji, ki je večasih zdrknila celo v obrtniške kvalitete.

Vsceno pa sem prepričan, da bodo ljudje Lucijo z veseljem sprejeli. Običaji in zgodbe z vasi so ljudem še vedno tako blizu, da si jih bodo radi ogledali na platnu.

B. Spraje

BERITE GLAS

Anketa o kulturnih potrebah občanov

Institut za sociologijo ljubljanske univerze pripravlja te dni s pomočjo občinskega sveta Zveze kulturno prosvetnih organizacij Domžale vse potrebno za izvedbo obsežne ankete, ki bo obsegala 53 vprašanj in bo zajela več kot 1000 Domžalčanov in prebivalcev Radomelj, Rov in Huda. Z anketo želijo ugotoviti potrebe po kulturi in kako vpliva nanje razvoj tehnike in standarda. Rezultate, ki jih bodo obdelali pod vodstvom dr. Janeza Jerovška, bodo koristno uporabili vsi tisti, ki bi morali skrbeti za kulturno življenje v domžalski občini.

»Tone Čufar« na prvem mestu

Zveza kulturno prosvetnih društev in organizacij na Jesenicah je napravila analizo o polletnem delu Svobode in kulturno-prosvetnih društev v občini. Ugotovili so, da so te organizacije pripravile skupaj 324 raznih prireditev in celovečernih nastopov ter klubskih večer-

rov in predavanj. Kar 36 odstotkov navedenega dela so izvršili nadvse prizadevni člani DPD »Svobode« Tone Čufar z Jesenic. Drugo mesto zavzemajo zelo marljivi Zlrovnličani, šele na tretjem mestu pa je doslej običajno drugo DPD »Svobode« Javornik-Koroška Bela. — B. B.

**Te dni
po svetu**

BRODOLOM »TISE«

Jugoslovska motorna ladja »Tisa«, ki je last »Jadranske slobodne plovidbe« iz Splita, se je prejšnjo sredo popoldne potopila južno od grškega otoka Krete. Za sedaj je brodolom jugoslovske ladje še velika uganka. Izmed 18 članov posadke se je rešil samo krmar Ante Milin. Za usodo ostalih mornarjev ne vedo nič gotovega, vendar se bojijo najhujšega.

KP ZACASNO PREPOVEDANA

Po poročilih svetovnih agencij je radijska postaja Djakarta sporočila, da so na področju indonezijskega glavnega mesta začasno prepovedali komunistično partijo Indonezije in še šest drugih organizacij, ki so bile z njo povezane. Začasna prepoved je posledica ostrih napadov nekaterih političnih skupin na komunistično partijo po neuspelem državnem udaru. Hkrati je to poskus, da se normalizira položaj v glavnem mestu in preprečijo požigi in rušenja. V prejšnjem tednu so demonstranti med drugim zažgali tudi neko kitaljsko bolnišnico.

PROTI VOJNI V VIETNAMU

Nacionalni koordinacijski komite za ustavitve vojne v Vietnamu dobiva med ameriško javnostjo čedalje širšo podporo. Preteklo soboto in nedeljo je v ameriških mestih demonstriralo proti vojni v tej azijski deželi preko 100.000 ljudi. Hkrati pa iz vietnamskih bojišč javljajo o nadaljevanju srditih bojev med partizani in ameriški četami. Pobuda je še vedno v rokah osvobodilne vojske. Ameriška letala še naprej napadajo DR Vietnam in so v soboto bombardirala raketno bazo blizu Hanoja.

LJUDJE IN DOGODKI

Besede razuma

Splošna razprava na letošnjem jubilejnim zasedanju Generalne skupščine je pri kraju. Na govorniškem odru se je zvrstila 101 predstavnik držav—člane Zdrženih narodov. Naš namen ni — niti ne more biti — ocenjevati in analizirati vse, kar je bilo rečeno na tej svetovni tribuni. Vendar moramo ugotoviti, da je bila razprava v splošnem zelo spodbudna.

V času, ko svet pretresa silovitih spopadi, predvsem v Aziji, in ko je svet začel v

šlepo ulico strasti in krvavega medsebojnega obračunavanja, ko je mir bolj kot prejšnja leta močno ogrožen, so prav besede razuma, izrečene v palači Zdrženih narodov, vile vsemu človeštvu kaneč upanja na boljše.

Predvsem mislimo tu na stališča večine delegatov do razorožitve. Nikogar ni bilo, ki bi bil zoper predlog, da se razorožitvena pogajanja po jubilejnim zasedanju Generalne skupščine nujno morajo v tej ali

oni obliki nadaljevati. Seveda, samo soglasje za nadaljnje razgovore ni vse. Pomembnejši bi bili konkretni rezultati, ki jih že dolga leta zama prikačujejo. Kljub temu pa vsaj načelno soglasje o tem pomembnem mednarodnem problemu le kaže, da nihče ne more obiti občutkov in želja svetovnega javnega mnenja.

Enotnost pogledov in stališč je nemara prišla še bolj do izraza v razpravah o jedrski razorožitvi. Bolj točno: vsi so bili soglasni, da bi kazalo dopolniti moskovski sporazum o prepovedi jedrskih poskusov in da bi temu dogovoru morali dodati še sporazum o prepovedi nadaljnega širjenja

jedrskega orožja.

Ob taki načelni soglasnosti bi se torej reklo, da ni ovir za nov sporazum. Vendar sta tu dva faktorja — oba izven OZN — ki položaj nekoliko zamotavata. Prvi je Zahodna Nemčija, ki se na vse moč npenja, da bi dobila jedrsko orožje. Zato je logično proti vsakemu sporazumevanju med članicami atomskega kluba. Nič neče slišati o omejevanju tega kluba in po svoje dela vse, da do sporazuma ne bi prišlo.

Drugi faktor pa je Kitajska. Ona ima lastno atomsko bombo. Zato bi bilo treba tudi Kitajsko vključiti v pogovore o novem sporazumu. Take zahteve se tudi že slišijo celo v ZDA.

Posebno vprašanje pa je, koliko Kitajska sama želi na taki konferenci sodelovati in pristati na sporazum. Nekateri znaki kažejo, da Kitajci za tak sporazum niso posebno navdušeni in da imajo celo svoje poglede na razširitev atomskega kluba. (Indonezija napoveduje lastno atomsko bombo in pravijo, da imajo — ali pa so vsaj imeli — pri tem Kitajci vmes svoje prste.)

Kljub vsemu bi bilo prav, da velike jedrske sile izkoristijo pripravljenost, ki je tako zgovorno prišla do izraza v Zdrženih narodih in stopijo korak naprej pri omejevanju atomskega oboroževanja. To bi bilo močno koristno za mir. — ABC

Boj za zlato in devize

Italija ima čedalje aktivnejšo plačilno bilanco — Angleži zmanjšujejo zunanje trgovski deficit — V ZR Nemčiji čedalje bolj zaskrbljeni

Ne samo pri nas, marveč povsod po svetu se države ubadajo s problemi, kako vskladiti uvoz z izvozom in preprečiti deficit v plačilni bilanci. Medtem ko enim to bolj ali manj uspeva, spet drugi s težavo lezejo iz dolgov. Pa poglejmo, kako je s to zadevo v Italiji, Veliki Britaniji in Zahodni Nemčiji.

Po podatkih za obdobje januar-avgust so v Italiji, kar zadeva plačilno bilanco s tujno, kar na dobrem. Vključno z avgustom so ostvarili 704 milijarde lir suficita, medtem ko so ga lani v istem obdobju imeli le 63 milijard, predlanskim pa so imeli še deficit. Računajo, da bodo do konca leta presežek še precej povečali in tako zaključili letošnje leto z rekordnim izkupičkom 1000 milijard lir.

Največ nese Italijanom turizem. Samo v avgustu mesecu so »iztisnili« iz tujih turistov 114 milijard lir ali 182,4 milijonov dolarjev.

Medtem ko se torej Italijani kopljejo v devizah, pa se v Angliji z veliko muko počasi otepajo primanjkljaja v zunanjetrgovinski bilanci.

Nova nafta v Nigerizi

Nigerija je ena izmed najbogatejših dežel na črnem kontinentu. Povprečno seveda, kajti to je hkrati dežela silovitih razlik. Za svoje bogastvo se ima zahvaliti črnemu zlatu — nafti, ki jo črpajo pod morjem ob njenih obalah.

Po daljših raziskovanjih pa so strokovnjaki v zahodni Nigeriji našli nove izvire nafte, ki jih bo mogoče zelo rentabilno izkoristiti. Kaže, da bodo z izkoriščanjem novih izvirov prav kmalu začeli.

iz slovenskih zamejskih časopisov

SLOVENSKI VESTNIK

Nerazumljiva razzsodba

V četrtek, 14. oktobra, je bil pred graškim porotnim sodiščem zaključen proces proti skupini južnotirolskih teroristov. Čeprav so obtoženci svoja dejanja deloma priznali (zbiranje in transport razstreliva in sodelovanje pri dinamitskih atentatih na Južnem Tirolskem), so jim porotniki izrekli oprostilo sodbo. Sodbo so sodniki zavrgli in se bo s tem primerom bavilo drugo sodišče.

MATAJUR

Most čez Nadižo

Ob zadnji povodnji so prebivalci dežela našli ob Hudičevem mostu tablo z napisom: »Erectus-A. D. MCCCC.« Učenjaki so mnenja, da pripada napis prvemu mostu, ki ga je zgradil leta 1452 čez Nadižo Gabillacco Eberardo iz Beljaka in so ga porušili italijanski vojaki leta 1917,

tekli teden britanski funt dobil večjo vrednost, ki je bila prvič po letu 1963 celo višja kot je uradna pariteta.

Ko govorijo o plačilni bilanci s tujno so poslovni krogi v Zahodni Nemčiji čedalje bolj zaskrbljeni, kajti njihova zunanjetrgovinska aktiva vedno hitreje plahni. Letos so Zahodni Nemci do konca avgusta ostvarili le 800 milijonov mark presežka, medtem ko je lani v tem času presežek znašal še 4,7 milijard mark. Strokovnjaki zatrjujejo, da bo zahodnonemško gospodarstvo začelo nazadovati in da bo proizvodnja začela upadati, če ne bodo našli zdravila za to pojav. Mednarodna konkurenca je namreč čedalje hujša »gospodarski čudež« čez noč in kaj lahko se zgodi, da bo splahnel.

Več zlata na londonski borzi

Sovjetska zveza pošilja zlato na zapadno tržišče

Prav te dni prevažajo posebna letala iz Sovjetske zveze v London nove pošiljke zlata za prodajo. Skupno bodo poslali na trg 96 ton zlata v vrednosti preko 107 milijonov dolarjev.

Predvidevajo, da bo Sovjetska zveza denar, ki ga bo dobila s prodajo zlata porabila za nakup večjih količin pšenice v Kanadi in v drugih deželah.

Iz poučenih krogov se je zvedelo, da je zlato, ki prihaja na londonski trg, samo manjši del dragocenega tovara, ki je še pripravljen v Sovjetski zvezi za prodajo. Pričakujejo namreč, da bodo iz Sovjetske zveze v kratkem odposlali na zapadni trg še približno štirikrat tolikšne količine zlata kot tokrat, torej kar 400 ton v skupni vredno-

Na svetu 3,6 milijarde ljudi

V obdobju ene generacije je prebivalstvo sveta naraslo za 50%. Po ugotovitvah v demografskem letopisu Združenih narodov je prebivalstvo sveta naraslo od približno nekaj več kot ene milijarde v letu 1930 na 3,16 milijarde leta 1964. Več kot polovica tega prirastka odpade na Azijo. Samo od leta 1960 do 1964 je število prebivalcev na svetu naraslo za 170 milijonov. Z izjemo nekaterih dežel (Kambodže, Cejlona, Indije in Zgornje Volte) živijo žene dlje od moških. Največ rojstev so zabeležili v afriški državi Mali: 62 na tisoč prebivalcev.

Največje mesto na svetu je še vedno Tokio, sledi mu New York, nato London. Po velikosti sledijo Sanghaj, Moskva, Bombay. Na svetu je 80 mest z več kot milijon prebivalci.

sti 400 do 500 milijonov dolarjev.

Medtem ko Sovjetska zveza na veliko prodaja zlato zapadnim državam, pa se je nenadoma na teh trgih pojavil nov kupec, to je Kitajska. Razlogi, zaradi katerih Kitajska kupuje zlato še niso povsem jasni. Nekateri menijo, da se Kitajska boji, da bi zapadnim valutam padla vrednost in da zato želi zamenjati te valute za zlato. So pa tudi nekateri gospodarstveniki, ki sodijo, da želi Kitajska s temi nakupi zlata pritisniti na dolar in funt.

RAZP
EZI
SO
PER
ULTI

69. »S tole koreto so leteli že boljši piloti kakor ti,« je rezko odvrnil Branko. Potisnili so letalo na startno mesto in Peter je z nepopisno tesnobo sedel v kabino. Branko mu je še enkrat zabičal: »Lep polkrožni zavoj, samo to in nobenih akrobacij! Si razumeš?« Peter je molče pokimal. »Sedaj je konec,« si je mislil. Potegnili so ga visoko v zrak. Lepo je zakrožilo letalo v dolgem polkrožnem zavoju. Branko se je nasmehnil: »Saj sem vedel,« je tiho zamrmral predse.

70. Vedel je, da je Peter prestal hude trenutke. Zelo hude! Prav zato je bil do njega nepopustljiv. Moral ga je takoj vnovič poslati v zrak. Fant mora premagati strah! Ko bo začutil, da ima oblast nad letalom v svojih rokah, ko bo začutil da je popoln gospodar, se mu bo izgubljeno zaupanje vase povrnilo; drugače je letalstvo za njega izgubljeno. Po nebu se lahko sprehajajo samo pogumni, čvrsti ljudje, ki ne poznajo strahu!

71. Zdaj pa poslušajte,« je Branko močno na stran, takole se komandmenijo. Krilce, » katerim smo dviganje in spuščanje letala, bo zavoj; krmilo ki nam v normalnem zavijanje, pa postane višinsko krmilo udaril po čelu. »Sedaj mi je jasno ves čas zavijala prav v nasprotno smer!«

PANORAMA

DŽUNGLA ZELENIH MIZ

Svojevrsten svet hazarda — Goljufije kaznujejo kar na kraju samem — Poroke in ločitve na tekočem traku

Čprav ima Las Vegas, svetovna metropola hazardnih iger, vsega skupaj le 65 tisoč prebivalcev, pa je to mesto s svetovnim rekordom v številu zločinov. Stevilne obsodbe se končajo z oprostiljivo očitnih krivcev, prostitucija je sestavni del mehanizma za izpraznjevanje žepov tistih, ki pridejo »poizkušat srečo« v igralnice M Las Vegasa.

Nedavno je bila v ZDA objavljena Džungla zelenih miz, knjiga novinarjev Edda Ralda in Ovida Demarrisa, v kateri so neverjetno realistično opisani dogodki v največjem ameriškem centru hazardnih iger — Las Vegasu. Iz knjige objavljamo nekaj najzanimivejših podatkov.

Knjiga se prične z dramatičnim opisom, kako v Las Vegasu kaznujejo goljufe pri kartah. Brž ko agenti igralnice opazijo, da kdo od udeležencev pri igri meša karte na nedovoljen način ali iz vleče iz svojega rokava asa, se mu približajo in ga brez milosti odpeljejo v enega od posebnih prostorov.

Tam mora goljuf položiti prste obeh rok na rob mize, agent igralnice pa ga s palico za igranje baseballa z vso močjo udarja po prstih. Ti udarci običajno zlomijo goljufu nekaj prstov, roke pa mu oblije kri. Tako ranjenega goljufa peljejo nato skozi vso dvorano, da bi se »spametovali« drugi, ki so se morda namenili igrati podobno.

Nekaj let sta novinarja pogumno in vztrajno zbirala neverjetne podatke o tem skrivitem igralnem središču. V luči natančnih imen, šte-

vil, tabel in drugih podatkov deluje ta zgodba o Las Vegasu kot najbolj napet kriminalni roman.

Las Vegas je mesto z največjim številom tatvin in goljufij na svetu. Vsako leto izvršijo v tem mestu, ki ima 65.000 prebivalcev, nad trinajst tisoč kriminalnih dejanj, 7500 ljudi pa odpeljejo v zapor. To je nedvomno svetovni rekord.

Ubijalci, trgovci z mamili, lastniki javnih hiš so ne le legalni lastniki nebotičnikov in hotelov, ampak imajo ogromen vpliv na podkupljene predstavnike oblasti, policiste, sodnike, celo duhovnike. Prostitucija je nenavadno razvita in prostitutke prav tako kot trgovci z mamili ogromno zaslužijo.

Samo zaradi »bliskovitih porok« zasluži Las Vegas okrog 9 milijonov dolarjev na leto, približno šest milijonov dolarjev pa pri prav tako bliskovitih ločitvah.

Las Vegas je mesto, v katerem je denar zakon. Kdor ima denar, ima vselej prav. Velik del denarja pa imajo ljudje iz podzemlja. Samo leta 1962 je obiskalo Las Vegas nad dvanajst milijonov turistov iz vse Amerike. Stevilo gostov naraste vsako

leto za nekaj stotisoč ljudi, vsote pa, ki jih polagajo na rulete, jih zastavljajo pri kockanju, pri pokerju in drugih hazardnih igrar, do-

segajo astronomske številke. Gre za milijarde dolarjev, ki se v dobršni meri stekajo v žepe organiziranega podzemlja.

V ALABAMI (ZDA)

Obtožen Kukluxklan

VRHOVNI TOZILEC AMERISKE ZVEZNE DRŽAVE ALABAME (ZDA) RICHMOND FLOWERS JE OBTOŽIL PRIPADNIKE KU KLUX KLANA (TAJNE AMERISKE TERORISTIČNE ORGANIZACIJE) ZA VEČINO RASNIH ZLOČINOV, KI SO JIH V ZADNJIH DVEH LETIH ZAGRESILI NA AMERISKEM JUGU.

Obtožnica navaja, da so pripadniki te skrajne rasistične organizacije zagrešili najmanj 12 izmed 17 umorov, kolikor so jih zabeležili v tem obdobju. Richmond Flowers je obtožil guvernerja Alabame, da je s svojimi stališči do rasnih izpadov omogočil Kukluxklanovcem da so zagrešili te zločine. Sodbi, da bi drugačno stališče guvernerja Alabame omogočilo, da bi čez noč likvidirali organizacijo Kukluxklana.

Flowersovo poročilo, o katerem pravijo, da sloni na izjavah bivših članov klana, opazovalcev in državnih agencij, navaja, da so pripadniki te rasistične organizacije začeli uporabljati dinamit namesto ritualnega sežiganja in ognjenih križev. Flowers pravi, da so pripadniki Kukluxklana samo v Birminghamu v Alabami od leta 1951 dalje izvedli 45 napadov z bombami in dinamitom.

ZA APETIT

V Ameriki so pričeli prodajati posebne svinčnike, ki imajo na zadnjem koncu žvečilno gumo. Namenjeni so

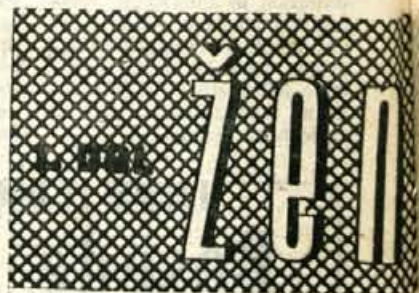
učencem, ki radi grizejo svinčnike. Pravijo, da je guma vitaminizirana, lahko prebavljiva in da — vzbuja apetit.

Anekdote o Hugo

Victor Hugo je odgovarjal na vsa ljudj, in sicer vedno v superlativih. Mi je nekoč poslal zvezek svojih pesnil. Hkrati ga je v posebnem pismu pro Victor Hugo mu je odgovoril:

»Vaše delo me je globoko pretreslo. slava Francije! Moja slava pada, me raste. Vi svetite, medtem ko jaz umir mi, da vam priznam, da sem vaše ljubeznijo in občudovanjem.«

Lahko si predstavljamo, kako je počaščen! Toda kako veliko je bilo čarjanje, ko mu je dva dni pozneje pesmi poštar vrnil s pripombo:

Tako je avstrijske politike nasproti jugoslovanski povedal samo to, kar se že dolgo dogaja. Slovani enostavno napoti. Avstrija je ek alizma. Zato bi Slovence, Hrvate, Bos izselila v Kanado ali Južno Ameriko. In more, ovira njihov politični, gospodarski čudna je ta država, ki sovraži velik del Cankar ima prav: »V Bosni parlament br Cuvajev absolutizem, v Dalmaciji veleindusl skem nasilna germanizacija — to je jugosl Avstrije.«

Ko Stefi vidi, da je Bajberlova ne p molče.

Toda že čez dva dni bere v Zarji, da je vega govora prepovedala delovanje Splošna nost za Kranjsko. Zastopnik cesarske ravnateljstva, neki Gogala je naznanil lva svojem govoru vzkljnil: »Mi, kar nas f da je naš edini cilj, da dosežemo jugoslote tega blatil Avstrijo, češ da ni država mar

Gorenjski kraji in ljudje

Ko smo zadnjič govorili o vaški prometni mreži, smo ugotovili:

— da je pot skozi vas (ki je lahko tudi razvejana ali pa jih je več) središče vasi, povezava s svetom, center družabnega življenja; ta pot torej ni namenjena izključno le zahtevam kmetov proizvodnje, ampak omogoča tudi zadovoljevanje drugih njegovih potreb;

— da so ob tej poti postavljene hiše, od njih in od osrednje vaške poti proti polju pa vodijo poti posameznih kmetij; te so namenjene izključno kmetovanju in ob njej so funkcionalno razporejeni ostali objekti kmečkega doma, praviloma v temle zaporedju: svinjak in hlev, pod s hrabami za krmo, šupe, drvarnica, kozolec.

Taka razporeditev je seveda shematična, vsaka vas in vsaka kmetija sta nekoliko drugačni, ker tako zahtevajo geografski činitelji, specifičnosti v proizvodni usmeritvi kmetije in krajevne navade. Kljub temu pa skoraj povsod na Gorenjskem v najrazličnejših tipih vasi in kmečkih domov velja taka razporeditev kot pravilo, seveda bolj v ravninskih kot v hribovitih predelih, kjer zemljišče terja najrazličnejša odstopanja, razen tega pa tam drugačna proizvodna usmeritev (živinoreja z letno pašo v planinah, gozdarstvo itd.) dovoljuje in celo zahteva tudi temu prilagojeno razporeditev objektov.

Na osnovi teh ugotovitev lahko naredimo shemo vasi kot vase zaprte proizvodne in družbene skupnosti v obliki koncentričnih krogov; notranji krog so osrednje vaške komunikacije, poti, ki povezujejo vas s svetom, brez razlike, aji je vas zaradi zem-

ljišča in drugih činiteljev gručasta, obcestna, vrstna itd.; v drugem krogu so hiše, listi objekti kmečkih domov torej, ki so namenjeni prebivanju ljudi v prostem času in le delno tudi delu in

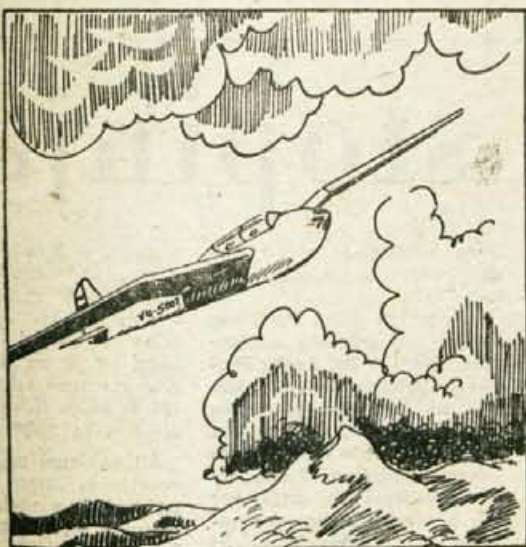
shrambam pridelkov; v tretjem krogu so vsi gospodarski objekti z dvoriščem in sadovnjakom, v četrtem, najbolj obsežnem, pa polje in druga zemljišča.

A. Triler

Pivka pri Naklem: od poti, ki gre skozi vas približno v smeri sever-jug, so podolgem ali skoncema hiše, naprej pa proti zahodu in proti polju gospodarske zgradbe kmetij

— Foto Triler

72. Letalec se nenehno uči. Vedno spoznava nekaj novega. Odpira se mu neznan svet, poln moči in sonca, svet sinjih višav. Peter je položil že tretji letalski izpit — «C» izpit. Postal je takorekoč pravi jadralni pilot. Z vajeno roko je varno vodil letalo po nebu, njegovi poletji so postajali vse daljši, tudi učitelj je čisto poletel z njim v dvosedežnem Zerkjavu in ga sproti opozarjal na posebnosti dolgih jadralnih poletov. Tako je prišel dan, ki si ga vsak jadralca najbolj želi.

«Ker je premalo frankirana je ne moremo prevzeti.»

Victor Hugo je vedno hodil k nekemu frizerju, ki je bil na moč zgovoren in vraževeren. Nekega jutra mu je frizer med britjem potožil:

«Nek komet se je približal zemlji in to pomeni njen propad. V knjigah piše, da bodo 2. januarja poginile vse živali, 4. januarja po pomrli vsi ljudje.»

«To je pa resnično slabo,» je menil Hugo, «kdo me bo pa potem 3. januarja obril?»

Victor Hugo se je veličastno zamišljen nekega dne sprehaljal po vrtu. Njegov prijatelj se mu je približal in ga vprašal:

«Razmišljate o novem delu, mojster?»

«Ne,» je odvrnil Hugo, «razmišljal sem le, kako naj nagovorim boga, ko se bom znašel pred njim.»

Prijatelj je menil: «Recite mu kar: dragi kolega!»

MIHA KLINAR: MESTA, CESTE IN RAZCESTJA MIHA KLINAR: MESTA, CESTE IN RAZCESTJA

imperializma. Ko ga je policijski zastopnik Gogala, ki je bil navzoč pri predavanju, opomnil, je baje predavatelj nedostojno in nepatriotično vzkliknil: «Pustimo Avstrijo v njenem lastnem dreku. Bodi-mo kakor Mazzini v Italiji!» Društvo Vzajemnost ne poslušavel na te pisateljeve izjave niso protestirali, zato je to društvo s poslušavci vred skrivno državi sovražnega in nepatriotičnega vedenja in govorjenja pisatelj Cankarja. Pa ne samo oblast, tudi meščansko časopisje Slovence, Slovenski narod in Dan so pokazali svojo vdanost cesarju in Avstriji in napadli Cankarjev govor. Sef Slovenskega naroda in pisatelj dr. Ivan Tavčar je v nekem članku celo namignil na Cankarjev stavek, s katerim je Cankarja obremenil policijski zastopnik Gogala.

Da, pisatelj Tavčar je sovražil pisatelja Ivana Cankarja.

Taki so torej ljudje, ki se imajo za voditelje slovenskega ljudstva in ki se ob vsaki priložnosti trkajo na prsi s svojim slovenstvom, a slovenske socialiste psujejo in klevetajo z narodnimi izdajalci.

Ni še dolgo tega, ko je Stefi slišala te očitke na nacionalističnem shodu v Narodnem domu. Psovali so slovenske socialiste prav tako, kakor so na shodu italijanskih nacionalistov v Politeama Rosetti psovali italijanske socialiste. Prvi so hoteli samo slovenski Trst, drugi samo italijanski Trst, potreb tržaškega slovenskega in italijanskega proletariata pa nihče ni omenil, čeprav je večina slovenskega prebivalstva v Trstu delavska.

Ali ni pravičnejše govoriti na socialističnem zborovanju 13. aprila Ivan Regent, da se interesi slovenskega in italijanskega proletariata ne morejo zavzemati ne za italijanski, ne za slovenski Trst, marveč za svobodni Trst, za svobodno in pravično, v delavskem duhu upravljano tržaško občino in zahteval narodno avtonomijo na podlagi personalnega principa.

Bližale so se občinske volitve. Kljub množicam delavstva je bilo le malo upanja na spremembe v mestnem svetu. Ne bodo volili po proporcionalnem sistemu, pa tudi večina delavstva nima občinskih pravic. Te pravice si lahko zagotovi občan šele po desetih letih stalnega bivanja v občini. Takih delavcev pa je malo. V današnjih časih je delavec zares neke vrste nomad. V nobeni občini nima domovinske pravice razen v rojstni. Tja pa se vrača navadno šele takrat, kadar obnemore. Ni jih malo, ki potem dožive usodo Cankarjevega Simna Sirotnika.

Zakon o občinski domovinski pravici še vedno ni odpravljen. Ko bi bil, bi tržaški mestni svet imel že pred leti socialistično večino. In tudi v drugih delavskih krajih bi v občinskih svetih ne sedeli skoro sami veleposestniki, trgovci, gostilničarji in drugi obrtniki.

In zato oblast lahko prepoveduje delavske shode, demonstracije in manifestacije. Razpust Vzajemnosti je bil samo začetek novega boja proti socializmu in delavstvu. Ta boj napoveduje tudi prepoved prvomajskega praznovanja v Ljubljani, Idriji in na Jesenicah. Kmalu potem javnost zve, da je moral slovenski pisatelj in socialist Ivan Cankar pred preiskovalnega sodnika. Moral bo v zapor, kamor bo romalo v prihodnosti še mnogo slovenskih pisateljev, če ne bodo molčali o krivicah in nesvobodi svojega ljudstva.

Take so tržaške in avstrijske razmere. Medtem pa že od decembra lani potekajo mirovna pogajanja med Turčijo in Balkansko zvezo. Franc je imel prav, ko je rekel, da bodo odločale velesile. Avstro-Ogrska ni pustila Srbov na Jadran. Zahtevala je umik srbskih čet z nekdanje, Turkom pripadajoče obale. Zahtevala je ustanovitev nove albanske države. Podprla jo je Italija, ki ni hotela imeti novega tekmeča na obali Jadranskega morja. Srbija je pričakovala podporo Rusije.

Po Prešernovih stopinjah

Materin grob

Po osmih letih potovanj s sinom Jurijem po Koroški, od fare do fare, so se 68-letni Prešernovi materi pričeli iztekati dnevi. Sin župnik in obe hčeri so čutili, da se bliža konec — a mati se je, za čuda, branila duhovnikovega obiska. Silili so vanjo, češ saj je tudi ona sama vsem umirajočim Vrbanom brala poslednje molitve. Končno je popustila; a zahtevala je beljaškega kateheta Antona Valentinčiča, Slovenca, da jo je pripravil za na pot v neznanu. Lenka pravi, da je bil Valentinčič »vljuden mož« in da je takoj prišel.

Stara Ribiška je tiho ugasnila, kar nekako zaspala, na dan 25. aprila leta 1842. Zalno vest so takoj sporočili Francetu v Ljubljano in domačim v Vrbi. S pogrebom so nalašč malo odlašali, da bi mogli svojci s Kranjskega še pravi čas priti. Zaradi tega je bil za dan pogreba določen šele 28. april, torej četrti dan po smrti. K pogrebu pa je prišlo, razen Minine mlajše sestre, le malo domačih. France ni mogel, ker so ga zadržali opravki, Vrbanov pa je prišlo le par. Za pogrebom pa je šel šentruprški protestantski pastor. »Prijazen mož, Jurij in pastor si nista nikoli po nepotrebnem nasprotovala.«

Vendar Jurij svoje matere ni mogel pokopati. Naprosil je zato beljaškega župnika, svojega prednika na šentruprški fari, Franca Schifferja, da je opravil namesto njega pogrebne slovesnosti. Tudi govoril je Schiffer ob odprtem grobu, župnikovi materi v slovo. Toda govoril ji je v nemščini... Le trije otroci so se poslovili od matere: hčeri Urša in Lenka ter sin Jurij. Pa še mlajša Minina sestra Katra iz Most je bila tu. Drugega sorodstva pa ni bilo...

Šestletni Tomo Zupan, daljni sorodnik pesnikov, je leta 1845 s svojo staro materjo in stricem Frtinom obiskal šentroprt. Stric Zupanov je namreč tedaj pečjal župniku Juriju tovor vina, stara mati pa je itak rada romala v daljne kraje. Pa sta vzela otroka Tomažka s seboj na to zanimivo pot čez Karavanke v koroško deželico. Ni dosti manjkalo, pa bi Jurij, Urša in Lenka skoro pregovorili Jurija Frtina, da bi pustil fantička v šentroprtu, kjer naj bi se izsolal. Otrok pa je le domov silil.

Segavo pripoveduje Tomo Zupan, kako mu je stric Frtin že med potjo strogo zabičal, naj župnika nikar ne ogleduje v glavo. Bog

varuj, da bi celo kaj vprašal zaradi uhlja, ki ga je manjkalo. Sicer pa je Jurij uravnaval lase tako, da je s čopom las postrani skrival svojo hibo. Še to je vedel povedati stric Frtin, da ni res, da bi se rodil Jurij brez uhlja, ampak da mu ga je, kot otroku, odgriznila svinja. Naj bo tako alj tako, hudo pa je le bilo Juriju vse življenje.

No in s tega obiska se je Tomo Zupan spominjal groba Prešernove matere: gomila je bila prav blizu cerkvenih vrat, ob stezi, ki vodi od župnišča, na desno. Tedaj je stal na grobu železen kovani križ.

Pozneje, leta 1903, je Tomo Zupan še enkrat poromal h grobu pesnikove matere. A

osmimi leti tudi prenesli vse cerkvene uradne knjige, med njimi tudi register umrlih iz šentroperta. Torej ne več v šentroprtu, v Landskronu se sedaj nahaja ta knjiga z znamenitim vpisom o smrti pesnikove matere. Med mrtve je lastnoročno vpisal svojo mater sin župnik Jurij...

Zares prijazen sedanji župnik Steinwänder nam je ustrezljivo predložil stari register umrlih iz nekdanje šentruprške fare. Knjiga nosi oznako Tomus VII, na listu 68 pa je prav na vrhu, pod zaporedno številko 21, vpisano: mesec, dan in leto smrti april 25. 1842; kraj šentroprt, hišna številka 11; ime umrlega Marija Prešern, rojena Svetina, prevzittkari-

blizu nekdanjega groba, vzdali ploščo s takimle napisom:

»Hir ruhet Mina Prešeren, Mutter des grössten slovenische Dichters Dr. Franz Prešeren, geboren am 5. Mai 1774 zu Zirovnica, gestorben am 25. April 1842 zu Ruprecht am Moss. Friede ihre Asche!«

Nemški napis je Tomo Zupan predlagal pač zato, ker leži šentroprt danes v nemškem okolju. Morda pa bi dosegli, spričo nekam prijaznih uradnih odnosov med Gorenjsko in Koroško, ne le to, pač pa še vzporeden slovenski prevod:

»Tu spi Mina Prešeren, mati največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna, rojena 5. maja 1774 v Zirovnici, umrla 25. aprila 1842 v šentropertu. Mir njenemu pepelu!«

Prešeren in Crobath

Bilo je že po materinem pogrebu, ko je prišel na obisk k bratu župniku Juriju v šentroprt naš pesnik. Bil pa ni sam. Z njim sta prišla njegov ljubljanski šef dr. Blaž Crobath s tedaj komaj 15-letno hčerko Alojzijo, poznejšo slovensko pesnico Luizo Pesjakovo.

Lenka se je tega obiska spominjala prav do poznih let. S sestro Uršo sta tedaj bratu potožili, kako sta bili od hiše odrinjeni, brez sleherne dote. France pa ju je miril: »Pustita, nikar ne tožita; ni lepo, če se domači ljudje med seboj tožarijo.«

Ob tej priložnosti, ko sta sestri in brat še silili vanj, kdaj bo že vendar postal samostojen advokat, je France že kar nekam nejevoljen odvrnil: »Cesar Fronc sploh ne mara advokatov, raje bi imenoval tri nove škofo kot enega advokata!«

Se to je vedela Lenka povedati Tomu Zupanu: da doktor Crobath tedaj ni hotel prav nič piti; še kozarec, ki je dišal po vinu, se mu je zagabil. Tako je bil že z zdravjem na koncu, ta nekoč tako radoživ ud veselih vinskih družb...

Pri Francetovi smrti je prišla k bratu Juriju še sestra Katja in mu ob tej priložnosti menda prinesla tudi nekaj pokojnikovih stvari. Izročilo ve povedati za spričevala, kavin servis in barometer. Zelel si je Jurij tudi bratovo zlato uro, a jo je sodišče že prej prisodilo otrokoma Ernestu in Franclju.

Jurij je sicer bratu v času boleznih pomagala. Dva meseca pred Francetovo smrtjo je poslal sestro Lenko z de-

narjem v Kranj. V trdem mrazu in snegu čez Karavanke... A za bratova nedolžna otročiča ni našel kočka v svojem srcu. Vse kaže, da je bil do nesrečne Ane nestrpen, do otrok pa trd in skop. Nikoli se ni pozanimal za njihovo usodo.

Ali najdemo odgovor za to neprijetno stran župnikovega značaja v podatku iz Jurijevega življenjepisa: da je bil v prvih letih kot duhovnik vzornega vedenja, pozneje pa se je vdal alkoholizmu in obelal na umu?

Sicer pa je Jurij ostal v šentroprtu vse do leta 1856. Od tod je šel za župnika v manjši fare: Sveta Valburga v dolini Krčice, Otok ob Vrbskem jezeru in Ovcja vas pri Zabnici.

Tu je 7. oktobra 1868 tudi umrl. Na grobu ima nagrobnik s slovenskim napisom: »Tukaj počivajo častitljivi gospod fajmošter Jurij Prešeren, ki so službo fajmoštra 30 let opravljali. Rojen 24. marca 1805, umrl 7. oktobra 1868. Blagor jim, kteri v Gospodu zaspe, v slavi nebeški se tam prebude!«

Kakor bi sicer radi, o pesnikovem bratu Juriju kaj prav prijaznega ne moremo povedati. Za slovensko narodnostno gibanje ni imel smisla, tudi za pozicijo ni imel nobenega posluha. Pridigoval je raje nemško kot v slovensščini. Z bratom Francetom sta si le poredkoma dopisovala, saj sta si bila v nazorih daleč vsak sebi. Podoba je, da sta se iz leta v leto drug drugemu vedno bolj odtujevala.

Ni pa še natanko raziskano, če se je Jurij res udeležil bratovega pogreba v Kranju. In da bi bil udeležen pri uničevanju knjig in rokopisov. O tem govori le Ernestina, drugi viri ne vedo ničesar.

CRTOMIR ŽOREC

Volitve v šolah

V kranjski občini se že pripravljajo na volitve samoupravnih organov v šolah in v drugih vzgojnih in izobraževalnih zavodih. Volitve bodo v glavnem v mesecu novembru.

Ze po dosedanjih pripravah lahko sklepamo, da bodo letošnje volitve v teh zavodih bolj skrbno in tehtno pripravljene kot prejšnje, kajti samoupravni organi tudi v teh zavodih prevzemajo vse večjo odgovornost. To pa opozarja kolektive, da volitve niso le formalnost, marveč nujnost za uspešno delo.

Župnišče v šentroprtu, kjer je pesnik obiskal brata Jurija in sestro Urško in Lenko

tedaj gomile ni bilo več, tudi križa ne...

Danes pokopališča okrog šentruprške cerkvice ni več. Vse je zravnano, urejeno bolj kot park s peščenimi stezami. Pokopujejo pa drugod.

Prav tako tudi župnije šentruprške ni več. Od l. 1957 velja le za podružnico bližnjega Landskrona. To novo in zdravo naselje, ki je dobilo ime po grajskih razvalinah nad mestom, je popolnoma obvladalo vso okolico. Mokrotni in senčni šentroprt izgublja ves pomen.

Zapis o smrti

Zato je tu, v Landskronu, ob izredno moderni cerkveni zgradbi, nastala nova župnija, ki je združila vse manjše okoliške. Semkaj so pred

ca na Ribičevi kmetiji, Vrba št. 1, okraj Radovljica, katoliške vere, ženskega spola, stara 68 let; bolezen in vzrok smrti: prsna vodenica; na podlagi izvida mrliškega ogleda z dne 26. aprila l. l., 28. t. m. po visokospoštovanem gospodu Francu Ksaverju Schifferju, župniku pri Sv. Nikolaju v predmestju Beljaka, na šentruprškem katoliškem pokopališču slovesno pokopana.

Seveda je ves ta tekst vpisan v nemščini in v gotici. Pričujoč slovenski prevod je objavljen sedaj prvič.

Pod navedeni vpis je neka tuja roka še vpisala: »Mutter des hiesigen Pfarres H. Georg Preschern.« (Mati tukajšnjega župnika g. Jurija Prešerna).

Ne bo napak, če ponovimo Zupanov predlog iz leta 1933, da bi v cerkveni zid, na zunanjo stran, tam kie

SERIJA TATVIN NA JESENICAH JE ZAKLJUČENA V KRANJU

Pri blagajni se je zataknilo

Dolg je seznam tatvin, ki so jih storili trije mladi fantje z Jesenic in Javornika. Pri vsem tem delu pa jim je pridno pomagal tudi starejši mladoletnik. Tako so se pred dnevi znašli na zatožni klopi v Kranju 24-letni Franc Mesojedec, 22-letni Franc Podlipnik, oba z Jesenic in 19-letni Vitomir Medja z Javornika pri Jesenicah.

Glavni pripomoček za vlome — izvijač

Vsi trije obtoženci, v družbi s starejšim mladoletnikom, so se podali 15. junija letos proti Bledu. Na parkirnem prostoru pod gradom so opazili avtomobil, ki je bil last Franca dr. Petka. Odločili so se, da pregledajo kaj je v njem. Vrata, ki so bila zaklenjena, so odprli z izvijačem. V njem so med »preiskavo« našli in seveda tudi vzeli nekaj perila, oblek, čevljev in podobnega. Vse skupaj v vrednosti okoli 57 tisoč dinarjev.

Ker so videli, da jim je prvič uspelo, so se drugič ponovno vrnili na isti kraj in seveda na isti način vlomili v osebni avtomobil Antona Freliha iz Münchena. Prilastili so si razne predmete v vrednosti okoli 70 tisoč dinarjev.

Nastopali so tudi v dveh skupinah

V družbi s starejšim mladoletnikom je Franc Podlipnik 15. julija ponoči okoli desete ure pred gostiščem v Dragi v Begunjah vlomil v osebni avtomobil »fiat 1300«, ki je bil last Pavla Krznariča. Iz avtomobila sta vzela nekoliko manjšo vrednost, ker pač verjetno več nista dobila. Okradeni predmeti so bili vredni okoli 20 tisoč dinarjev.

Franc Mesojedec in Franc Podlipnik sta v noči med 18. in 19. julijem na dvorišču gostilne »Pri Jožici« v Kranjski gori z izvijačem odprla zaklenjen avto last Graziona Rudolfa in Herberta Murna. V avtomobilu sta našla radio tranzistor, fotoaparati, denar in nekatere druge predmete in si jih prisvojila. Vrednost predmetov, ki sta si jih kasneje »bratovsko« razdelila, je bila okoli 200 tisoč dinarjev.

Zaželeli so si tudi orožja

Januarja letos sta si Podlipnik in Mesojedec zaželela tudi orožja. Vlomila sta v skladišče predvojaške vzgoje na Jesenicah. Vhodna vrata sta odprla z železnim predmetom. Odnesele sta dve vojaški puški znamke »Mauser«, 700 komadov nabojev, 13 škatlic municije za zračno puško ter še nekatere druge malenkosti.

Aprila meseca pa je Mesojedec skupaj s starejšim mladoletnikom vlomil v poslovalnico trgovskega podjetja »Delikatesa« na Jesenicah. Najprej je odtrgal ključavnico v skladišču in nato še v poslovalnici. Z železnim predmetom je nasilno odprl registrsko blagajno in v njej vzela nad sto tisoč dinarjev. Med tem časom, ko je Mesojedec opravil svojo akcijo v poslovalnici, je bil mladoletni tovariš zunaj na straži.

Njun drugi skupni »izlet« je bil na srečo dokaj porazen. V poslovnih prostorih podjetja Kuriro na Jesenicah sta našla »samo« 300 dinarjev in nekaj kemičnih svinčnikov.

Verjetno se je zaradi tega ponovno pričel baviti z vloomi v avtomobile. Tako je

julija meseca vlomil v osebni avtomobil Volkswagen last Franca Smoleja. Tu si je prisvojil rezervno gumo, orodje za popravilo avtomobila in še nekatere malenkosti v vrednosti 27 tisoč dinarjev.

Zadnji skupni podvigi

Na parkirnem prostoru hotela »Razor« v Kranjski gori so iz odprtega avtomobila vzeli razne predmete. Kmalu zatem pa je dvojica vzela prav tako iz odprtega avtomobila v Podvinu predmete v vrednosti 50 tisoč din.

Največji podvig so hoteli napraviti februarja letos, vendar ga jim ni uspelo dokončati. Vlomili so v pisarniške prostore mesarskega podjetja na Jesenicah. Z izvijačem je Mesojedec odprl vrata podstavka železne blagajne. Nadalje je nameraval z električnim vrtalnim aparatom prevrtati vrata železne blagajne, v kateri je bilo nad

pol milijona dinarjev. Vendar sta med tem časom Podlipnik in Medja sporočila, da gre mimo neka ženska in tako je Mesojedec pobegnil brez denarja.

Glavno besedo je izreklo sodišče

- Zaradi teh in še nekaterih
- drugih kaznivih dejanj je
- sodišče obsodilo vse tri
- obtožence na zaporne kazni, in sicer:
- Franca Mesojedca na tri leta in štiri mesece, Franca Podlipnika na dve leti in šest mesecev in Vitomira Medja na eno leto in dva meseca zapora. V kazni se jim šteje tudi pripor in preiskovalni zapor. Povrniti pa morajo nastalo škodo tako podjetjem kot tudi privatni kom. — Jože Jarc

POŽAR NA CESTI MARŠALA TITA NA JESENICAH

Baraki in avto v plamenih

V soboto popoldne je nastal na Jesenicah večji požar. Najprej se je vnela garaža in v njej osebni avtomobil znamke opel-olimpia. Vse to je bila last Nikola Bernarda. Zakaj je do požara prišlo, še niso točno ugotovili, vendar pa domnevajo, da je do tega prišlo zaradi tega, ker je bilo v garaži kup

mastnih krp in med njimi delovna obleka. Vse to je pogorelo in je tako nastala materialna škoda v višini nad milijon dinarjev. Vendar pa se je požar razširil tudi na sosednjo barako, ki pa je bila last »Gradisa«. Tu pa je nastala škoda za okoli 200 tisoč dinarjev. — JJ

ZVEDELI SMO

Te dni so zaključili s testiranjem nekaterih strojev in drugih naprav v novi kiskarni Jeseniške železarne.

Na Jesenicah so pred nedavnim ustanovili nov pevski zbor imenovan »Pevski zbor jeklarjev«. Pričeli so z rednimi pevskimi vajami vsako sredo zvečer pri Jelenu.

Na seji uredniškega odbora Jeseniškega zbornika so zelo ugodno ocenili pravkar izdano knjigo »Jeklo in ljudje I«. Domenili pa so se, da bodo takoj pričeli z zbiranjem gradiva za drugo knjigo.

Filmska skupina ODEON na Jesenicah je pričela s tečajem za kinoamaterje. Tečaj bo trajal do 16. novembra.

V livarni Jeseniške železarne so zaposlili večje število mladincev, ki so svojo šolsko obveznost opravili, vendar pa ne nameravajo šolanja nadaljevati.

Za dograditev Prešernove kočice na Stolu bodo prihod-

nje leto potrebovali še okoli deset milijonov dinarjev in sicer za notranjo ureditev kočice.

Organi notranje uprave razpravljajo, da bi pričeli dovoljevati dostop na vrh Stola brez dovolilnic. Prav bi bilo, da bi to ugodnost prenesli tudi na druge vrhove.

Pri planinski zvezi Slovenije so imenovali uredniški odbor za izdajo nove knjige »Vaš alpinizem«.

AMD v Zirovnici je pričelo pred dnevi s tretjim tečajem za šoferje. Obiskuje ga 22 tečajnikov.

Pred dnevi je izšla pri AMZ Slovenije brošura »Prometni predpisi in testi za vojo«. Cena brušuri je 500 dinarjev.

Od leta 1960. dalje je v kranjski občini napravilo 9.562 šoloobveznih otrok izpit o znanju prometnih predpisov za značko »Kolesar I, II, in III. stopnje«. J. Jarc

STE ŽE PORAVNALI NAROČNINO?

Poravnana naročnina za 1965. leto je pogoj za sodelovanje pri

VELIKEM NAGRADNEM ŽREBANJU

za vse stare in nove naročnike, ki bo v začetku prihodnjega leta!

Če niste poravnali naročnino vašemu poštarju, jo lahko nakažete na tekoči račun pri Komunalni banki Kranj, številka 515-1-135.

Naročam GLAS

Pošiljati mi ga pričnite dne _____

na naslov: _____

(Napisati čitljivo priimek in ime ter bivališče)

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino

Podpis
naročnika

prodaja

- Prodajam kokoši nesnice, jarčke in pohance. Cepon Martin, Zg. Plavž 9 5528
- Prodajam 6 tednov stare prašičke. Dvorje 34, Cerklje 5529
- Prodajam magnetofon, Naslov v ogl. oddelku 5530
- Prodajam 4 kolobarje po 30 kg bodeče žlice, Horvatin Jože, Zvirče 11, Križe 5531
- Prodajam »Rapid« opeko za en strop. Trojar Matevž, Zeleniki 5532
- Prodajam otroški športni voziček, stojalo za kolesa in iščem žensko za ročno pletenje. Trgovina, Kranj, Titov trg 24 5533
- Fiat 600 D odlično ohranjen ugodno prodajam. Sp. Gorje 10 5534
- Prodajam svinjo za zakol. Glinje 12, Cerklje 5535
- Prodajam 3000 kg cementa, cena 33 din za kg. Ogled samo v popoldanskih urah. Skofic Franc, Mlaka pri Kranju 5536
- Prodajam 2000 kg zimskih jabolk po 100 — 120 din za kg. Gr. Dobrava 7, Gorenja vas nad Šk. Loko 5537
- Prodajam televizor RR Niš. Langus Bojan, Drulovka 54, Kranj 5538
- Prodajam moped na tri prestave, dobro ohranjen. Naslov v oglasnem oddelku 5539
- Prodajam parcelo na Mlaki 460 m². Černivc, Mlaka 52, Kranj 5540
- Prodajam 5 vrat (novih) z okvirjem, kostanjev drog ter 10 kom. salonit cevi 12 cm. Nasl. v oglasnem odd. 5541

kupim

- Kupim gumi voz nosilnost do 3 t. lahko tudi brez gum. Čadovlje 6, Golnik 5542
- Kupim elektro motor od 8—12 KM Jotič, C. 1. avgusta 1 Kranj 5543
- Kupim suha drva. Šilar, Kranj, Jenkova 8 5544

ostalo

- Janez Zonta, upokojenec, Kokrica 139, preklicujem trditve, ki sem jo o Andreju Cudermanu ml., delavcu, Kokrica 133, izrekel dne 2. 8. 65, ko sem izjavil, da je ukradel kolo. Zahvaljujem se mu, da je odstopil od tožbe 5545
- Garažo dam v najem najboljšemu ponudniku, Flerin Vladimír, Kranj, Kidričeva 36 5546
- Izgubil sem tranzistor »Bambino« pod kostanj v Bašlju. Poštenega najditelja prosim, da vrne v ogl. odd. Glasa 5547
- Izgubil sem 16. 10. 65 nahrbtnik z ribiškim priborom od Zblj do Jeprce. Prosim proti nagradi vrnite. Sajovic Marjan, Gor. muzej, Kranj 5548
- Zamenjam komfortno enosobno stanovanje v Kranju za enakega v okolici Sušteršič, Cesta Kokrškega odreda 19, Kranj 5549

Izgubila sem sive moške hlače od hotela Evropa do gasilskega doma. Poštenega najditelja prosim, da jih vrne proti nagradi »Galeb« čistilni. ca Kranj 5550

Iščem upokojenko za varstvo dveh otrok starih 11 do

14 let. Nasl. v oglasnem oddelku 5551

Iščem dekletko staro 25 — 40 let za pomoč na malo kmetijo. Plača dobra. Naslov v oglasnem odd. 5552

Nederčke, steznike, hig. perilo, kravate, šale vseh vrst

kvalitete »MILKA« lahko nabavite direktno pri proizvajalki, Kranj, Ul. M. Pijade 14 (Vodovodni stolp) 5553

OBJAVE

Delavska univerza »Tomo Brejca« Kranj sprejema pri-

jave za začetni in nadaljevalni šivilski tečaj na telefon 212-43. Nadaljevalni tečaj se prične v ponedeljek 25. 10. 65. Začetni pa v torek 26. 10. 1965. Oba tečaja sta ob 15. uri v prostorih Delavskega doma v Kranju (vhod IV) 5554

ISKRA — tovarna elektromotorjev
Železniki

proda 2 električna grelca — bojlerja, premera 1250 mm, višina 2000 mm, 1,5 atm, vsebina 2,4 m³, teža 500 kg in poraba toka 30 KW.

En električni grelec — bojler premera 1250 mm, višina 2600 mm, 1,5 atm. Vsebina 3 m³, teža 600 kg, poraba toka 30 KW.

Prednost pri nakupu imajo družbeno pravne osebe. Če se do 25. 10. 1965 ne bo javil zainteresent z družbenega sektorja, bomo grelce prodali fizičnim osebam.

ZANIMIVA AKCIJA

Danes se bo v Kranju pričela akcija, ki jo organizira Občinska komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu skupaj s PLM in pionirji-prometniki. Akcija, ki bo trajala teden dni, bo vsak dan popoldne od 14. ure dalje. Pionirji-prometniki bodo prisotni na vseh glavnih križiščih in prehodih za pešce, kjer bodo opozarjali ljudi na nepravilnosti, ki jih delajo v cestnem prometu.

-11

NA JESENICAH:

Zanimanje za izobraževanje

Delavska univerza na Jesenicah vsako leto prireja vrsto tečajev za izobraževanje odraslih v večernih urah. Letos se je že začel pouk v večerni ekonomski šoli, v kateri obiskuje I. letnik 40 prijavitelcev, II. letnik pa 28. Za stenografski tečaj se je doslej prijavilo 10 kandidat, s poukom pa bodo začeli takoj, ko se jih bo prijavilo še nekaj. V administrativnem tečaju je letos samo II. letnik, medtem ko v prvega zaradi zadostnega števila tega kadra v občini kandidatov niso sprejemali. Veliko kandidatov je bilo tudi za večerno osnovno šolo za odrasle, in sicer za 7. in 8. razred, manj pa za 5. in 6. razred. Zato na delavski univerzi še sprejemajo prijave za stenografski tečaj.

za večerno osnovno šolo za odrasle, in sicer za 5. in 6. razred, prav tako pa tudi v začetni in nadaljevalni tečaj angleškega jezika in nadaljevalni tečaj nemškega jezika. — L. T.

Tržni pregled

Cebula 130—150 din za kg, česen 280—300 din za kg, paradižnik 270—280 din za kg, paprika 220—240 din za kg, grozdje 200—240 din za kg, hruške 120—240 din za kg, jabolka 80—140 din za kg, krompir 80—85 din za kg, kumare 150 din za kg, zelje 80—90 din za kg, kislo zelje 140—150 din za kg, kislja repa 100 din za kg, korenček 120—130 din za kg, peteršilj 150—170 din za kg, rdeča pesa 80—90 din za kg, solata 120—240 din za kg, cvetača 200—250 din za kg, surovo maslo 1800—2000 din za kg, skuta 360—400 din za kg, med 900 din za kg, orehova jedrca 2400—2600 din za kg, fižol 240—260 din za kg, pšenica 85—90 din za liter, oves 70—75 din za liter, prosa 140—160 din za liter, kaša 300—320 din za liter, ješprenj 200—220 din za kg, ajdova moka 240—260 din za kg, koruzna moka 140—160 din za kg, lisičke 150—170 din za kg, orehi celi 200—240 din za kg, perutnina 700—800 din za kg, jajca 75—80 din komad.

HUDO RANJEN
VOJAK

V soboto popoldne je žel 20-letni vojak Zivorad Cvetinovič s skupino vojakov po cesti JLA v Kranju. Iz Kokrice je v tem času pripeljal voznik osebnega avtomobila Anton Kocjančič. Cvetinovič je nenadoma stekel preko ceste, tako da ga je avtomobilist zadel, in sicer v neposredni bližini kasarne na Kokrici. Pri nesreči se je Cvetinovič hudo telesno poškodoval in so ga odpeljali v ljubljansko bolnico. — Jj

ZAPELJAL
S CESTE

V soboto zjutraj se je pripetila v bližini Jeprce pri Medvodah težka prometna nesreča. Iz Kranja proti Ljubljani je peljal osebni avtomobil znamke Opel - rekord, ki ga je upravljal naš državljan, ki je na delu v Švici, 29-letni Dušan Rankovič. Na blagem levem ovinku je zapeljal s ceste v kup peska, kjer se je prevrnil. Voznik in sopotnika so bili na srečo le lažje ranjeni. Na osebnem avtomobilu pa je nad milijon in pol dinarjev škode. — Jj

Gostinsko in trgovsko podjetje

»CENTRAL« KRANJ

razpisuje delovno mesto

Poslovodje

v gostilni »Zlata riba« Kranj.

Pogoj: visokokvalificirani gostinski delavec ali kvalificirani gostinski delavec z večletno prakso v gostinstvu.

Interesenti naj pismene ponudbe pošljejo na upravo podjetja Kranj, Majstrov trg 11/I.

ZAHVALA

Ob smrti dragega nepozabnega očeta, starega očeta, brata, strica, deda in tasta

ANDREJA POLAJNAR

se najiskreneje zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so z nami sočustvovali, darovali cvetje in ga spremili k zadnjemu počitku. Posebno se zahvaljujemo dr. Dolencu iz Golnika, duhovniku ter del. kolektivu tov. IBI za darovane vence.

Zalujoče: hčerke in sin z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni smrti našega dragega moža, očeta, brata in strica

LOVRENCA PFAJFARJA

se najtopleje zahvaljujemo sorodnikom, dobrim sosedom, članom kolektivov Ekonomski inštitut Ljubljana, Kem. tov. Podnart, Sava Kranj in Hotel »Grad« Podvin ter učencem Srednje tehniške šole Jesenice za izraze sožalja in podarjeno cvetje. Dalje se zahvaljujemo dr. Cernetu za pozornost, prečastiti duhovščini, govornikom in pevčevam ter vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči domači

Srednja Dobrava, 20. 10. 1965

ZLOMLJENE
VILICE MOPEDA

Med vožnjo so se mopedisti Jožetu Čimžarju zlomile pri mopedu vilice. Pričelo ga je zanašati po cesti in ga zaneslo v občestni smernik. Pri trčenju si je njegov sopotnik Ovsenik zlomil nogo v kolenu, medtem ko je bil voznik le lažje poškodovan. Nesreča se je pripetila na Škofjeloški cesti v Stražišču. Jj

NEVSEČNOST
NA BELI

Svet krajevne skupnosti na Beli pri Predvdoru že dalj časa pripravlja vse potrebne za zgraditev kanalizacije

v Srednji Beli. Ta povzročata tamkaj vrsto nevarnosti. Zato so pripravljene opraviti brezplačno vsa zemeljska dela in sodelovati s samopripravkom. — R. C.

CESTA
OTOČE—ZALOŠE

Pred dnevi so pričeli urejati cesto med Otočami in Zalošami. Cesta je bila zelo slaba, saj je bila vedno ob slabem vremenu neprevozna. Kolikšnega pomena je, skoraj ni potrebno pisati, saj je to sedaj edina cestna zveza Podnarta z levim bregom Save. Dela je organizirala krajevna skupnost Ljubno—Otoče. Denarno pomoč (okoli milijon dinarjev) pa je nakazala tudi občina Radovljica.

Bo desni breg Save dobil svoje pokopališče?

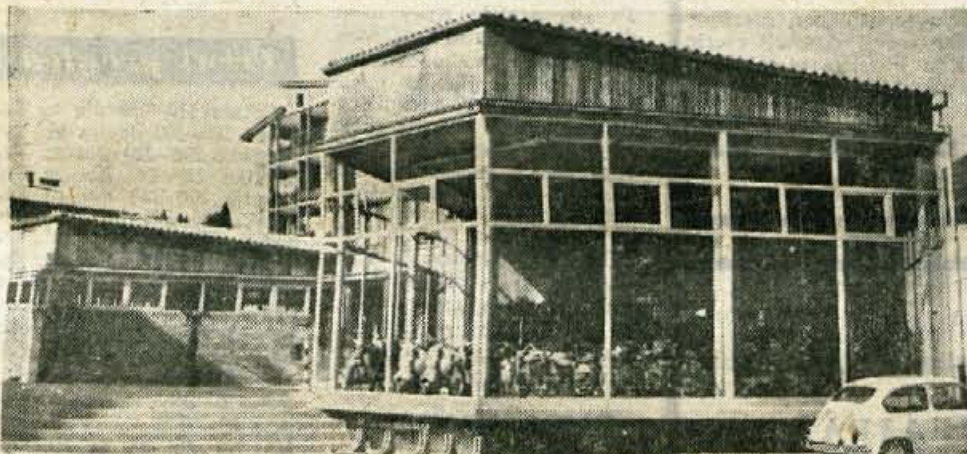
Pomiritev v Stražišču

Dolgotrajne razprave in vznemirjenost prebivalstva v Stražišču zaradi njihovega pokopališča, o katerem smo že pisali, je dobilo, kot je upati, končni epilog na izredno množičnem in živahnem zboru volivcev, ki je bil v ponedeljek. Ljudje so enotno nastopili proti predlogu, da bi se vključili k centralnemu pokopališču Kranj.

Zahtevali so začasni preklic prepovedi pokopavanja na njihovem sedanjem pokopališču ter hitrejšo ukrepanje odgovornih organov pri iskanju lokacije za ureditev novega pokopališča za vasi na desnem bregu Save.

Izvolili so že gradbeni odbor in določili samoprispevek prebivalcev. Hkrati so sklenili, da naj še volivci Gorenje Save, Zabukovja, Rakovice, Bitnja, Drulovke, Orhka, Brega in Jošta raz-

pravljajo o skupni ureditvi pokopališča. Predstavniki raznih zavodov in ustanov so volivcem obljubili, da bodo skušali čimprej urediti to zadevo z ustreznimi republiškimi organi. Splošno mišljenje je, da je po tem zboru prišlo do pomiritve med prebivalci po dolgi polemiki o pokopališču, ki je povzročila precej negotovanja, čeprav dokončna rešitev še ni zagotovljena. — K. M.

Velika pridobitev za Kamnik je nova moderna trgovina trgovskega podjetja »Kočna«, ki so jo pred nedavnim odprli in v kateri bodo Kamničani in okolčani lahko kupovali najrazličnejše električne predmete, s tem pa vsaj delno zaustavili precejšen odliv denarja v Ljubljano — Foto Perdan

Kratke iz Gorenje vasi

● Do zbora volivcev, ki bo v začetku novembra, nameravajo v Gorenji vasi postaviti javno razsvetljavo na mestih, kjer je do sedaj še ni bilo. Kupljene imajo že nosilne stebre in svetlobna telesa.

● Ob zadnji povodnji je v vasi odneslo brv. Novo nameravajo narediti pomladi. V zadnjih letih je na tem mestu odneslo že več brvi. Zadržana je imela betonske nosilce, a ni zdržala. Zaradi tega nameravajo sedaj narediti visečo.

● KUD »Ivan Regan« organizira vsako soboto in nedeljo kino predstavo. V letošnjem letu je bila precej delovna tudi igralska sekcija. Vse delo v KUD sloni na treh delavcih — Martinu Klemenčiču, Ivanu Milanezu in Poldu Peternelju.

● Osnovna šola v Gorenji vasi deluje v treh ločenih prostorih: v šoli, Zadržnem domu in Domu partizana. Šola ima 385 učencev, od katerih je 250 vozačev. Vaščani niso zadovoljni z odločitvijo skupščine Skofja Loka, da bodo pred njihovo šolo gradili najprej šolo v Železnikih, ker menijo, da je v Gorenji vasi nova šola potrebnejša.

● V zadnjem času je v Gorenji vasi več podjetij odprlo svoje obrate. Kroj iz Skofje Loke je zaposlil tako 76 ljudi, Alpina iz Zirov okoli 100 in Jelovica iz Skofje Loke 40 delavcev.

● Kmetje v dolini se precej mehanizirajo. To dokazuje podatek, da si v večji meri nabavljajo stroje za obdelavo zemlje. Kupili so 5 motornih kosilnic s pomočjo zadrage in pet v lastni režiji. — pc

Združili so Železnike, Češnjico in okoliška naselja v mestno naselje

Na osnovi Zakona o nacionalizaciji stavb in stavbnih zemljišč z odlokom IS Ljudske skupščine LRS o določitvi krajev, ki se štejejo za mesta in mestna območja, sta bili že leta 1959 imenovani naselji Železniki in Češnjica za naselji mestnega značaja.

Ker do sedaj ni bil izdelan zazidalni načrt (sedaj je v zaključni fazi) je ostal ta sklep le na papirju. Skupščina občine Skofja Loka pa je pred kratkim realizirala to določbo. Združili so naselja Skovine, Sv. Križ, Češnjica, Studeno, Jesenovec in Železniki v skupno naselje z imenom Železniki.

Določena so že imena posameznih ulic mestnega naselja Železniki in sicer po imenih, ki so v krajih že v rabi: Jesenovec (na zapadnem delu od Plenšaka do Dolenca), Na Plavzu (jugozapadni del od Dolenca do pokopališča), Racovnik (jugozapadni del od Klovž do Otokov), Trnje (od pokopališča, ki zajame dose-

danje naselje Skovine), Otoki (od tovarne Iskre do Češnjice), Češnjica (od potoka Češnjica do potoka, ki meji

s Studenom, poti za Anžicem in ceste proti Rudnu), Kres (od meje sedanje Češnjice do Loga), Log (severno od Železnikov do Kresa; hiše od Loga naprej ob rudenski cesti, ki so spadale pod Češnjico), Studeno (od potoka, ki meji s Češnjico do Petrovega brda). — pc

BODICE

V sedanjih reformacijskih časih se ljudje marsikje znajdejo, da z manj denarja in celo zastoj dosežejo lepe uspehe. Tako imajo v Besnici zanimivo krajevno razstavo na najprometnejšem kraju ob cesti nasproti zadružnega doma, gostišča, pošte itd., kjer si turisti lahko ogledajo stare čevlje, oblačila, razbito posodo, škatle vseh vrst itd. Nekateri pravijo da je to navadno in zanemarljivo smetišče, drugi pa trdijo da je to najprepričljivejši prikaz krajevnega življenja in da kot tako dosega svoj namen v tem dokaj obiskanem turističnem kraju.

Nekaj podobnega so si umislili tudi na Trsteniku in tam naokrog. Njihove občestne deske s krajevnimi imeni so v svoji zarjavelosti, polomljenosti in podobno kot pravi simbol zgodovine teh krajev in so, kot pravijo (a jaz ne verjamem!) zelo privlačne za turiste.

Jeseničani pa so me vlekli kakat tablo njihovega dimnikarskega podjetja čes, da je hudo zamazana, nečitljiva in da »bi pač mogli s svojimi metlami vsaj to očistiti. Pa sem jim dejal, da tabla ni

dimnik in ne smejo kaj takega zahtevati od dimnikarjev. Nisem jih prepričal, meni se pa zdi, da imam prav.

In še uro na njihovi gimnaziji, da stoji, so mi kazali. Kolikim dijakom je to prav, vsaj ob začetku pouka. In če je večini prav, zakaj bi se to vleкло po zobeh!

Iz Jesenic sem raše krenil v Rodine da se oddahnem. Toda klopca, ki je bila svojčas tam je vsa razdejana, celo betonski okvir je prevrnil. »Vas bom dal v Bodice!« sem jim grozil. Pa so me prepričali, da je klopca znak brezdelja, včasih celo povod nemoralnosti in podobno, kar bi lahko njih samo blatilo.

Strokovno pa sem si ogledal električno napeljavo na Gabirše v Kranjski gori, ki je speljana preko drevja. Domačini se zgražajo, čes, da bo tam nekoga enkrat ubilo, meni se je pa to zdelo kot posebna tehnična novost našega časa.

BODICAR

JESENISKI »LOKALEC«
VSAKIH 15 MINUT

Pri avtobusnem podjetju Ljubljana-Transport, poslovnih enot Jesenice so ugotovili, da se prebivalci Jesenic, Hrušice, Javornika in Koroske Bele vse bolj poslužujejo lokalnega avtobusa, ki je doslej vozil vsakih 20 minut. Po novem pa bo vozil od 5.25 do 8. in od 12. do 19. ure vsakih 15 minut.

Gradnje na Jesenicah

Več novih trgovin — stanovanja v Kranjski gori — Moderni gostinski obrati na Podkorenem sedlu

Se letos bo trgovsko podjetje Rožca odprlo svojo poslovalnico na Blejski Dobravi, nadaljujejo pa tudi gradnje trgovskega centra v Kranjski gori. Podjetje Delikatesa bo pričelo spomladi graditi poslovalnico v Breznici. V Kranjski gori pa je predvidena gradnja 20 stanovanj v vrstnih hišah s po 4 stanovanji, ki so namenjena za osebje obmejne službe, učiteljstvo, za kolektiv Elektro Zirovnica in gostinsko podjetje Gorenjka. Na Podkorenem sedlu bo podjetje Kompas pričelo spomladi graditi moderni gostinski turistični objekt.

Na Jesenicah bodo te dni pričeli rušiti staro Petkovškovo hišo in predvidevajo, da bodo tamkajšnji most dobn-

čali do 29. novembra. Zatem pa bodo odstranili sedanji most preko proge pri Pošti, medtem ko trenutno še ni predvidena obnova ob zadnjih poplavih porušenega mostu pri Gradisu. — L. T.

ŠKOFJA LOKA

Dva nova vrtea

Skupščina občine Skofja Loka je prejela dve prošnji, v katerih občani predlagajo, da bi odprli novi otroško-varstveni ustanovi v Železnikih in v Groharjevem naselju v Stari Loki.

V Železnikih so KS Železniki, tovarna LIP in Iskra že kupili trosobno stanovanje, ki naj bi ga preuredili za ta namen. — pc

GLAS

Izdaja lo tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroska cesta 8. Naslov uredništva: Kranj, Cesta Staneta Zagarja 27 in uprave: Kranj, Koroska cesta 8. Tekoči račun pri NB v Kranju 515-1-135. Telefoni redakcije 21-835, 22-152 uprava in tiskarna 21-190, 21-475, 21-897. Naročnina letno 2000, mesečno 170 dinarjev. Cena posameznih števil 40 din. Mali oglasi za naročnike 40, za nenaročnike 50 din beseda. Neplačanih oglasov ne objavljamo